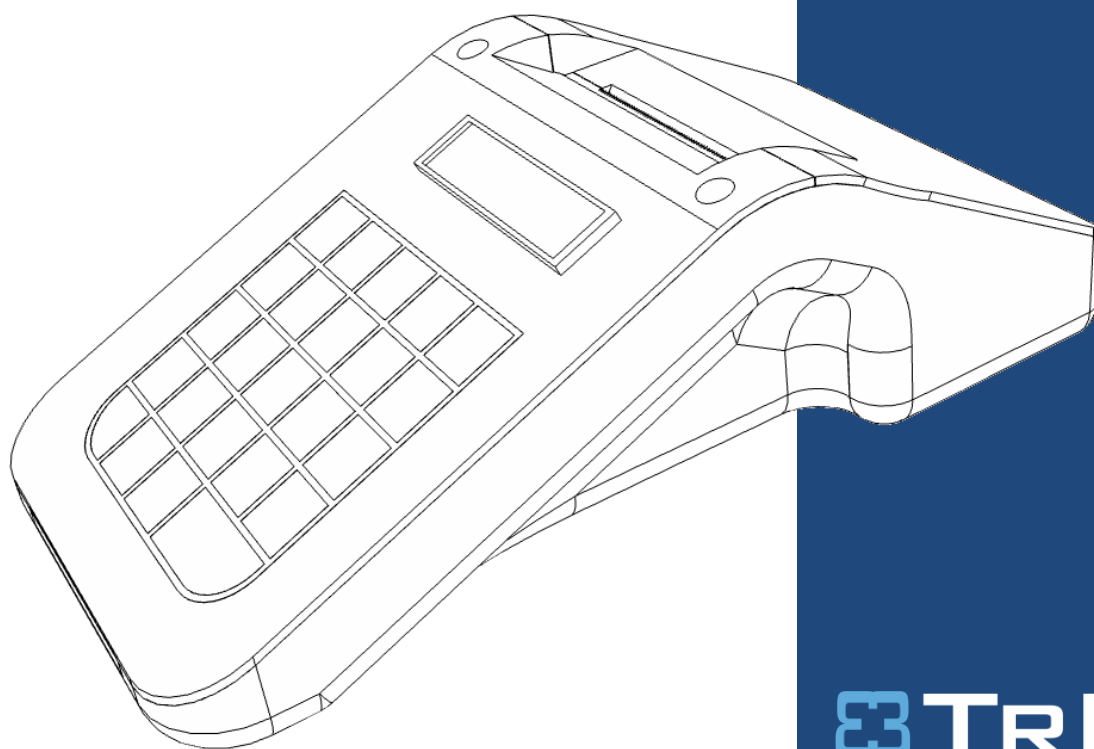

Uputstvo za upotrebu

Tring **ONE**

 TRING
COMPLETE ENGINEERING

Mehmeda Vehbi ef.Šemsekadića bb

75320 Gračanica, Bosna i
Hercegovina

Tel: +387 35 700 200

Fax: +387 35 700 201

Mail: podrska@kase.ba

Web: www.kase.ba

SADRŽAJ

1	UVOD.....	4
1.1	UPUTSTVO ZA KORIŠTENJE SKRAĆENICA:.....	4
1.2	SIGURAN RAD SA EFK I ZAŠTITA OKOLINE.....	4
1.2.1	INSTRUKCIJE ZA SIGURAN RAD	4
1.2.2	ZAŠTITA OKOLINE	5
2	OSNOVNE FUNKCIONALNE MOGUĆNOSTI	6
2.1	PUŠTANJE U RAD.....	8
3	KONSTRUKCIJA KASE.....	9
3.1	TASTATURA.....	10
3.2	DISPLEJ	10
3.3	ŠTAMPAČ	12
3.3.1	RAD SA ŠTAMPAČEM	12
3.4	MEMORIJA.....	13
3.5	ENERGONEZAVISNA MEMORIJA.....	13
3.5.1	FISKALNA MEMORIJA.....	14
3.6	ELEKTRONSKA KNJIŽICA (EEPROM)	14
3.7	ELEKTRONSKI ŽURNAL	14
3.8	LADICA ZA NOVAC	15
3.9	INTERFEJS	15
4	OSNOVNE EDITORSKE FUNKCIJE	16
4.1	EDITOR KOLIČINA I SUMA.....	16
4.2	EDITOR NUMERIČKIH NIZOVA.....	16
4.3	EDITOR SIMBOLIČKIH NIZOVA	16
4.4	PRETRAŽIVANJE BAZE ARTIKALA.....	18
5	GLAVNI MENI RADNIH REŽIMA	19
6	REŽIM SAT	19
6.1	LJETNO/ZIMSKO RAČUNANJE VREMENA.....	19
7	REŽIM PROGRAMIRANJE.....	20
7.1	PROGRAMIRANJE PODATAKA O KLIJENTIMA	20
7.2	PROGRAMIRANJE PORESKIH STOPA	21

7.4	PROGRAMIRANJE ARTIKALA	24
7.5	PROGRAMIRANJE KASIRA	26
7.6	VEZA SA PC RAČUNAROM (VEZA SA PC)	27
7.7	PODEŠAVANJE PARAMETARA	27
7.8	SERVISNI TESTOVI.....	27
7.9	SERVISIRANJE.....	28
8	REŽIM PRODAJA.....	30
8.1	PRODAJA	30
8.1.1	PRODAJA PO ARTIKLIMA.....	30
8.1.2	PRODAJA PO ARTIKLIMA PUTEV BARKOD SKENERA.....	32
8.1.3	NADOPLATE I POPUSTI	32
8.2	KOREKCIJA POGREŠNOG UNOSA (STORNO STAVKE)	34
8.3	REKLAMIRANI RAČUN	36
8.4	ISPIS MEĐUZBIRA	38
8.5	ZAVRŠETAK RAČUNA I VRSTE PLAĆANJA	38
8.6	OBUSTAVLJANJE POTROŠAČKOG RAČUNA ZBOG PREPUNJAVANJA	40
8.7	SLUŽBENI UNOS ILI PODIZANJE NOVCA.....	40
8.8	PRINTANJE DUPLIKATA	41
8.9	IZDAVANJE RAČUNA PRAVNIM LICIMA.....	41
10	PORUKE O GREŠKAMA	43
11	REŽIM IZVJEŠTAJA	43
11.1	MENI IZVJEŠTAJA	44
	DNEVNI IZVJEŠTAJ I PRESJEK STANJA	45
11.2	PERIODIČNI IZVJEŠTAJ IZ FISKALNE MEMORIJE	46
11.3	IZVJEŠTAJI PO ARTIKLIMA	47
12	PRIKLJUČENJE DODATNIH UREĐAJA	48
13	TERMINAL	49
13.1	RAD S TERMINALOM	49
14	PAPIR.....	51
14.1	UMETANJE PAPIRA TRAKE RAČUNA	51
15	ODRŽAVANJE I ČIŠĆENJE.....	53
15	FUNKCIONALNO TEHNIČKE KARAKTERISTIKE UREĐAJA.....	54
15.10	VREMENSKE ODREDNICE	54

15.11 POREZNE STOPE	55
15.12 RESETI.....	56
15.13 DNEVNA IZVJEŠĆA.....	56
15.14 EVIDENTIRANJE PROMETA.....	57
15.15 BROJAČ REDNIH BROJEVA	60
15.16 DISPLEJ.....	61
15.17 ŠTAMPANJE.....	62
15.18 OPERATIVNA MEMORIJA.....	64
15.19 FISKALNA MEMORIJA	66
15.20 ELEKTRONIČKI ŽURNAL.....	66
15.21 BAZA ARTIKALA.....	67
16. PRILOG 1	69

1 UVOD

Ovo uputstvo sadrži informacije za rad sa elektronskom fiskalnom kasom **Tring ONE**. Prikazane su funkcionalne mogućnosti kase i metode njihovog korištenja.

Prema svojim funkcionalnim mogućnostima i organizaciji, kasa odgovara zahtjevima za evidentiranje prometa pri prodaji roba i usluga, tj. obezbjeđuje potpuno evidentiranje rada objekta što je namijenjeno njegovom vlasniku kao i poreskim vlastima.

1.1 UPUTSTVO ZA KORIŠTENJE SKRAĆENICA:

Skraćenice	Puni naziv
EFK	Elektronska registar kasa sa fiskalnom memorijom
FU	Fiskalni uređaj
FM	Fiskalna memorija
EŽ	Elektronički žurnal

1.2 SIGURAN RAD SA EFK I ZAŠTITA OKOLINE

1.2.1 INSTRUKCIJE ZA SIGURAN RAD

Da bi rad sa EFK bio pouzdan sljedeći uslovi moraju biti ispunjeni:

- Ne instalirajte kasu blizu protočne vode; ne perite je sa vodom i tečnostima!
- Ne instalirajte kasu na nestabilne i vibrirajuće površine da bi ste spriječili pad uređaja!
 - Zaštitite kasu od udaraca, jakog drmsanja i mehaničkih oštećenja!
 - Mjesto instalisanja kase ne smije biti izloženo direktno izvoru toplote.
 - Ne manipulirate unutar kase sa metalnim objektima i alatima kada je uređaj uključen na napajanje da bi ste spriječili strujni šok!
 - Napajanje mora biti 220 (+20 - 10) V, 50 Hz iz mrežnog adaptera AZ000000, koji se nalazi u ispručenom pakovanju kase. Proizvođač neće biti odgovoran za korektan i siguran rad sa kasom u slučaju ako je iskorišten neki drugi mrežni adapter.
 - Površine oko printera i tastature moraju se redovno čistiti od prašine, dijelova papira i drugih stvari sa mekanom četkom.
 - Čišćenje uređaja se mora vršiti pri isključenom napajanju istog; ne upotrebljavajte hemijski agresivne agense

- Uređaj smije otvoriti i popravljati samo ovlaštenu servisera sa kojim ste sklopili ugovor.
 - Odsvojite kasu sa mreže i pošaljite ovlaštenom serviseru u slučaju da je posuta sa nekom tečnošću, oštećena ili radi nekorektno!
 - Rad sa kasom se može nastaviti tek poslije izvršene popravke!
 - Kada je kasa isključena, garantuje se funkcionisanje sata i čuvanje informacija najmanje 3 mjeseca, što je obezbjeđeno sa **NiMH** baterijom 3.0V 225mAh.
 - Kao rezervno napajanje, EFK ima opciono ugrađeno baterijsko pakovanje od - **5 x 1AA NiMH 1.2V 1600 mAh**. One se pune pomoću mrežnog adaptera (koji je isporučen u kompletu uređaja) kada je spojen na mrežu 220 volti. Proizvođač garantuje siguran i pouzdan rad kase samo ako se akumulatorska baterija mijenja sa drugom istog tipa.

1.2.2 ZAŠTITA OKOLINE

<ul style="list-style-type: none">- Zabranjeno je bacanje neupotrebljivih kasa u kantu za otpadke- Kontaktirajte svog ovlaštenog servisera radi vraćanja neispravnih fiskalnih registar kasa i akumulatorskih baterija	
---	--

2 OSNOVNE FUNKCIONALNE MOGUĆNOSTI

Kasa ima 7 osnovnih radnih menija koji se biraju iz glavnog menija:

- Meni **SAT** (podešavanje datuma i sata)
- Meni **Prodaje** (evidentiranje prodaje)
- Meni **Fiskalni izvještaji**
- Meni **Nefiskalni izvještaji**
- Meni **Duplikati**
- Meni **Prijenos podataka**
- Režim **Programiranje** parametara kase

Kasa posjeduje:

- energonezavisnu fiskalnu memoriju za čuvanje obavljenog prometa po 5 poreskih stopa i ukupni promet za 2 000 dnevnih izvještaja i višekratno upisivanje svih podešavanja kase (reklamirani promet, artikli, logo, te 80 servisa, 50 reseta i 30 promjena poreskih stopa, broj posljednjeg fiskalnog računa). **Kada se dosegne maksimalan broj bilo koje od ovih promjena, broj promjena poreznih stopa, servisa, reseta ili dnevnih izvještaja kasa će se blokirati za dalju prodaju. Potrebno je promijeniti fiskalnu memoriju. Kasa generiše vizuelno upozorenje kada je broj izvještaja veći od 1950 , servisa od 70, reseta od 45 i promjena poreskih stopa od 25. Upozorenje se štampa kada se printaju dnevni izvještaji.**

Kasa posjeduje:

- ugrađeni sat/kalendar sa akumulatorskom baterijom;
- termoštampanč **SEIKO LTPZ245U-C384-E** koji štampa u redu po 32 karaktera
- dva dvoredna 16-poziciona alfanumerička indikaciona displeja – za kasira i za kupca.
- tastaturu od 24 tastera (10 numeričkih i 14 funkcionalnih);
- elektronski žurnal sposoban pohraniti do 2.500.000 dokumenata (4GB)
- integrisani GPRS terminal za prenos podataka iz memorije na server PU

EFK čuva podatke u operativnoj memoriji najmanje 3 mjeseca poslije isključenja napona napajanja.

EFK može da radi sa:

- barkod skenerom podešenom u režimu RS232S, format EAN13 i EAN8"
- režim čitanja i unosa podešavanja preko USB 2.0 interfejsa
- režim čitanja žurnala sa računara preko USB 2.0 interfejsa

- režim čitanja fiskalne memorije sa računara preko USB 2.0 interfejsa.

EFK može da evidentira prodaje po:

- 3950 artikala sa programiranom cijenom
- 5 poreskih stopa sa raspodjelom prometa u njima;
- 2000 kupaca

EFK može da radi sa:

- 10 kasira koji dobijaju dozvolu za rad pomoću individualnih lozinki;
- programiranim cijenama u diapazonima **0,00 – 42.949.672,95** (rad sa decimalnim brojevima sa tačnošću 2 znaka poslije decimale)

Napomena: Kasa dopušta evidentiranje suma za ukupno 10 cifara u isječcima i dnevnim i ostalim izvještajima u dijapazonu od 0,00 – 42.949.672,95.

- unesenim količinama u diapazonu 0,001 – 4.294.967,295(rad sa decimalnim brojevima sa tačnošću 3 znaka poslije decimale)
- Četiri vrste plaćanja : GOTOVINA, ČEK, KARTICA i VIRMAN.

EFK može da štampa:

- račun na traku računa
- EFK može da vrši storniranje artikala sve dok račun ne bude završen.
- EFK može da poništi cijeli račun u jednom koraku
- EFK može da registruje reklamacije (storno račune)

EFK može da sastavlja sljedeće izvještaje:

- dnevni finansijski izvještaj (x-report);
- presjek stanja (z –report)
- periodične izvještaje fiskalne memorije u zadatom periodu (od datuma do datuma i od broja do broja izvještaja);
- izvještaje po artiklima;

U EFK se može naknadno programirati:

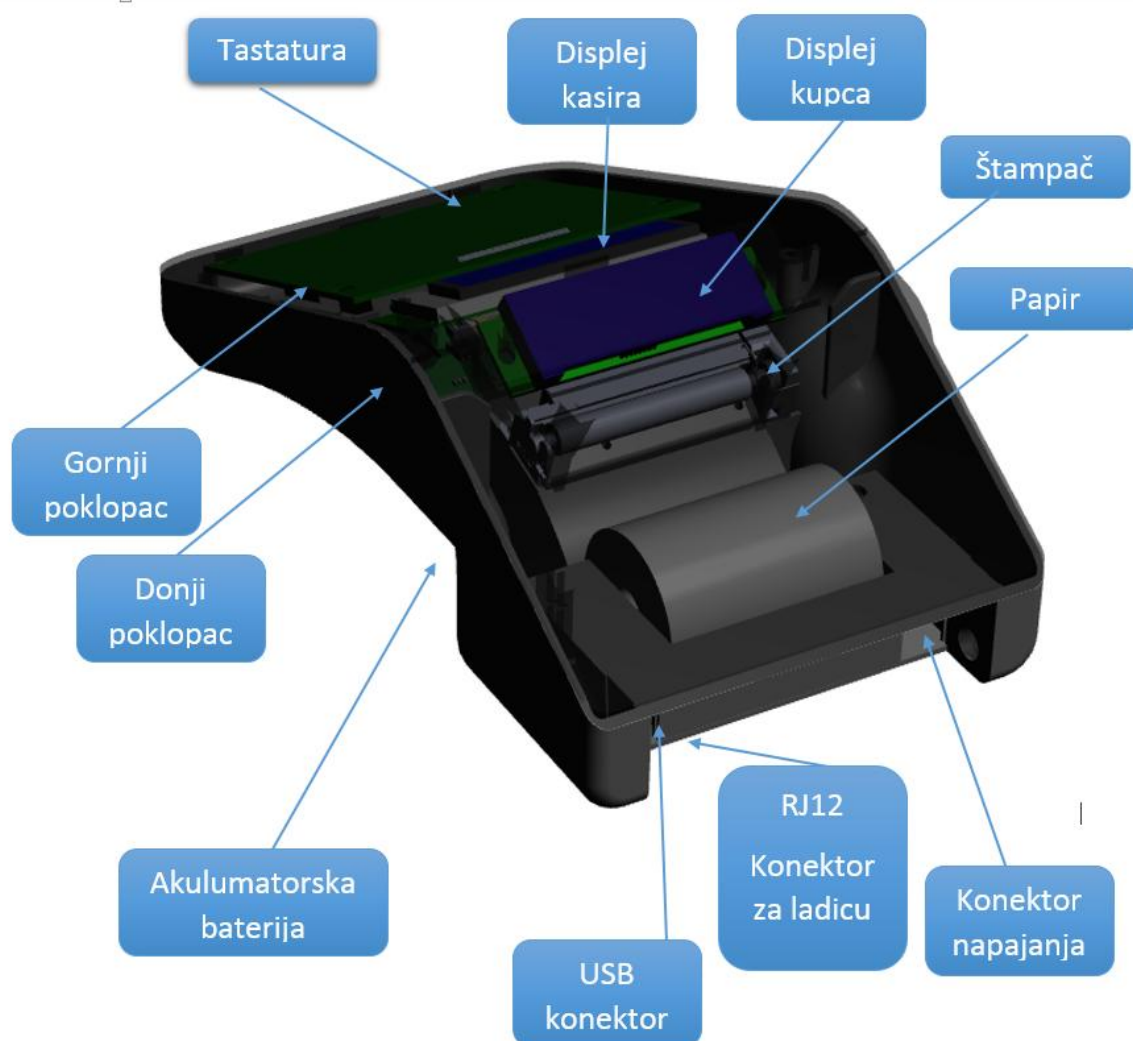
- veličina slova u nazivu stavki (velika ili mala slova)
- tekst hедера/zaglavljа (do 5 redova) u gornjem dijelu isječka
- tekst futera/podnožja (do 2 reda) u donjem dijelu isječka

EFK posjeduje elektronsku knjižicu/žurnal u koju se bilježe obavljene prodaje za dan, obima do 250 000 zapisa. Ona se koristi i za vraćanje podataka usljed havarijskog brisanja memorije.

2.1 PUŠTANJE U RAD

Uzmemo mrežni adapter 220 V iz kompleta uređaja i odgovarajući klinker konektor (izgleda kao cjevčica) stavimo u za to predviđeno mjesto, u muški konektor sa natpisom **7 V**, koji se nalazi sa zadnje strane kase. Stavite mrežni adapter u mrežu 220 V i uključite uređaj. Kasa par sekundi prikazuje natpis **TRING ONE**, gdje se vrši samotestiranje operativne, fiskalne i programske memorije i ostalih dijelova uređaja ako nisu ispravne blokira se dalji rad, a zatim ulazi u glavni meni i pokazuje natpis **PRODAJA**.

3 KONSTRUKCIJA KASE

3.1 TASTATURA

Tastatura sadrži 24 tastera (10 numeričkih i 14 funkcionalnih) sa sljedećim oznakama i rasporedom:

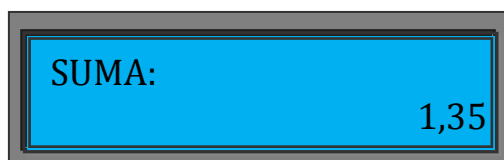

- numerički tasteri <0>...<9> se koriste za unos količina, suma i brojeva;
- tipka
 obično se koristi za odustajanje ili brisanje teksta;
- tipka <REŽ> mijenja tip teksta za unos (velika, mala slova, znakovi, brojevi)
- tipka <SMN> daje drugu funkciju nekim od ostalih tipki;
- tipka <KOL> služi za unos količina prodavanog artikla ili za duplikat zadnjeg dokumenta
 - <ART> služi za izbor artikla u prodaji ili pokreće pretragu
 - <NP> služi za izbor načina plaćanja na računu
 - <MZB> prikazuje međuzbir računa
 - <ZBIR> služi za zaključenje računa gotovinom, za potvrdu unosa (texta ili broja)
 - Nakon pritiskanja decimalne tačke ne može se unijeti više više od 3 cifre.

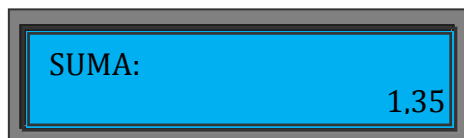
3.2 DISPLEJ

EFK ima dva (LCD) alfanumerička displeja sa 2x16 pozicija, za kupca i kasira. Ako se u radu utvrdi neispravnost displeja, korisnik mora odmah prekinuti rad i pozvati ovlašteni servis. Ukoliko se utvrdi neispravnost displeja kasira poruka se štampa na štampaču i blokira se dalji rad. Na displeju se prate sve radnje kod prodaje artikala, storniranja stavki, storniranja računa, reklamacija itd.

Displej kasira ima ispis veličine 5.55 x 2.95mm u dva reda.

Displej kupca ima ispis veličine 4.67 x 2.6mm u dva reda.

3.3 ŠTAMPAČ

EFK radi sa **SEIKO LTPZ245U-C384-E** – termalnim štampačem sa brzinom štampanja do 75mm/s. LTPZ245U-C384-E ima integrisan senzor kraja papira, baziran na refleksionom optoprekidaču.

Karakteristike štampača :

- Metod štampanja – **linearno termičko štampanje, jedan valjak i glava , 1 traka**
- broj karaktera – **32 karaktera**
veličina karaktera – **karakter 2x1mm**
- širina štampanja – **50 mm**
- širina papirne trake – **58 +-0/-1 mm**
- senzor za kraj papira – **optokapler**

Da bi se radilo ispravno, potrebno je koristiti:

- termoosetljivi papir sa prečnikom najviše 40 mm i širine 57mm
- debljina papira mora da iznosi 0,06-0,09mm
- specifična težina – 52,3 do 54 g / m²

Štampač štampa na službenom jeziku Federacije Bosne i Hercegovine

3.3.1 RAD SA ŠTAMPAČEM

Prije početka rada kasir mora da provjeri prisustvo papira. Papirni kotur stavlja se u kućište namjenjeno za tu svrhu. Odmotati nekoliko centimetara trake i spustiti je u kućište predviđeno za tu svrhu, pri čemu držimo kraj papira, te zatvorimo poklopac papira, pritiskom na taster „▲“ se izvlači papir i tako provjeravamo da li je papir dobro postavljen.

Ako nema trake, na displeju se pojavljuje poruka **UBACITE PAPIR**. Poslije postavljanja papira poruka na displeju se briše tasterom <**ZBIR**>.

Simulantno štampanje dokumenata (računa, reklamiranih računa, duplikata računa i izvještaja) na papirnoj traci uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

Ako se nakon dugotrajnog štampanja, temperatura štampača poveća preko dopuštene granice, štampač se zaustavlja i na displeju se pojavljuje poruka **ŠTAMPAČ ZAGRIJAN**. Operator mora da sačeka da se štampač ohladi i onda može da nastavi rad pritiskom tastera <**ZBIR**>. Ukoliko korisnik primijeti da se štampač nepotrebno grije te na dokumentima primijeti da je dio papira spaljen potrebno je da isključi kasu sa napajanja i pozove ovlašteni servis. Ako se u radu utvrdi neispravnost štampača , korisnik mora odmah prekinuti rad i pozvati ovlašteni servis. Štampanje dokumenta će se nastaviti nakon popravke štampača. Kasa posjeduje otvor za zamjenu traka bez skidanja servisne plombe.

3.4 MEMORIJA

Operativna (radna) memorija čuva podatke o svakom pojedinačnom ostvarenom evidentiranom prometu i svakom ostvarenom reklamiranom prometu u periodu između dva Dnevna izvještaja.

Blok radne memorije obezbjeđuje čuvanje informacije više od 3 mjeseca poslije isključenja napajanja. On se napaja pomoću ugrađene akumulatorske baterije. Poslije svakog uključenja vrši se provjera memorije obradom različitih blokova, izračunavanjem kontrolnih suma i njihovim poređenjem sa analognim sumama upisanim prije isključenja uređaja. Ako se pronađe neslaganje ili kod havarijskog nuliranja (reset), na displeju se prikazuje poruka **GREŠKA u RAM-mem**. Memorija se vraća u prvobitno stanje (briše se) i svi fiskalni registri se ponovo generišu iz elektronskog žurnala. Na displeju se pojavljuje poruka **LOZINKA - - - -**. Neophodno je da se obratite servisu sa kojim ste potpisali ugovor, jer je onemogućen dalji rad na kasi.

Serviser poslije skidanja servisne plombe postavlja servisni džamper te unosi lozinku serviseru. Na displeju se pojavljuje datum 01.01.2014.g i kasa zahtjeva podešavanje datuma i vremena. U fiskalnu memoriju se automatski upisuju podaci o poništavanju memorije.

Za vrijeme inicijalizacije kasa obavlja sljedeće:

- Vraća iz energonezavisne memorije dio baze artikala u RAM memoriju. Podaci o prometu su izgubljeni (**reset tipa P**); (Više o načinu resetiranja u servisnom upustvu)
- Kompletni fiskalni podaci, prodaja i reklamacije, potrebni za uspješan završetak dana se ponovo učitavaju iz elektronskog žurnala koji su zapisani prije brisanja RAM-a pri havariskom resetu.

3.5 ENERGOEZAVISNA MEMORIJA

EFK posjeduje poseban blok energonezavisne memorije. Ona se dijeli na 3 osnovna dijela:

- fiskalna memorija – **sa 2161 zapisa** (2000 dnevnih izvještaja, reseti; servisi..)
- baferna memorija za upisivanje podešavanja i baze artikala (eeprom);
- elektronska knjižica – čuva do 25000 pojedinačnih prodaja.

3.5.1 FISKALNA MEMORIJA

Podaci unijeti u fiskalnu memoriju ne mogu se mijenjati. Upisi u njoj vrše se parcijalno za vrijeme svakog:

- dnevnog izvještaja (Fiskalni izvještaji)
- poništavanja operativne memorije
- promjene poreskih stopa.
- servisnih intervencija i reseta

Fiskalna memorija čuva promet po 5 poreskih stopa kao i evidenciju prodatih i reklamiranih artikala. Poslije uvođenja u eksploataciju kase, svi računi, dnevni finansijski izvještaj s nuliranjem i izvještaji fiskalne memorije sadrže fabričke brojeve kase i fiskalne memorije, fiskalni logo, naziv, identifikacioni broj i poreski broj vlasnika.

PAŽNJA: Podaci upisani u fiskalnu memoriju su zaštićeni i ne mogu se mijenjati bez njenog potpunog uništenja! Pogledajte Servisno uputstvo i Komunikacioni protokol za više informacija. Trajanje čuvanja podataka u fiskalnoj memoriji je veći od 5 godina (obično 10 godina).

3.6 ELEKTRONSKA KNJIŽICA (EEPROM)

Elektronska knjižica čuva u sažetom vidu podatke o svim prodajama na dan. Pri havariskom resetu, u njoj sačuvana informacija, se koristi da se uspostave svi podaci potrebni za uspješan završetak dana, štampanje i upis dnevnog izvještaja u FM. Elektronska knjižica se poništava automatski poslije svakog dnevnog izvještaja.

3.7 ELEKTRONSKI ŽURNAL

Elektronski žurnal je SD kartica sa 4 GB memorije (zaštićena fiskalnom plombom), te je sposoban pohraniti i do 4.000.000 kopija svih izdanih fiskalnih i nefiskalnih dokumenata. Nakon popunjavanja memorije EŽ se može mijenjati neovisno o FM. Sadržaj EŽ se može čitati s PC-a putem USB interfejsa (prikazan na slici konstrukcije kase). Nakon povezivanja EFK s PC-om preko USB porta potrebno je pokrenuti program „*Tring.Servisna.Aplikacija.exe*“, te izabrati na kasi VEZA SA PC u meniju PROGRAMIRANJE na kasi. SD karticu je potrebno ubaciti u PC da bi se izvršilo čitanje žurnala.

Sve operacije kase EFK koje obavezno moraju da se završe, zaštićene su pri nestanku napajanja. Poslije njegovog uspostavljanja, one se završavaju prije nego što se nastavi normalni rad kase.

Trajanje čuvanja podataka u EŽ je veće od 5 godina (obično 10 godina).

Poslije svakog uključenja vrši se provjera memorije EŽ obradom različitih blokova, izračunavanjem kontrolnih suma i njihovim poređenjem sa analognim sumama upisanim prije isključenja uređaja. Ako se pronađe neslaganje ili ne otkrije žurnal, na displeju se prikazuje poruka **ŽURNAL NE RADI**. Neophodno je da se obratite servisu sa kojim ste potpisali ugovor, jer je onemogućen dalji rad na kasi.

3.8 LADICA ZA NOVAC

EFK upravlja ladicom za novac. Ona se otvara poslije pritiska na taster <ZBIR> u režimu Prodaja .

Za ladicu za novac se koristi poseban dodatak na kasu te se priključuje na port predviđen za ladicu/barkod. Uz pomoć odgovarajućeg prelaza za ladicu(dodatka) kasa može da radi sa ladicama od 12V i ladicama od 24V .

3.9 INTERFEJS

EFK ima 1 USB interfejs tipa 2.0 koji je instaliran sa zadnje strane kase i koji se koristi za priključivanje personalnog računara za čitanje podataka sa FM i EJ te podešavanje parametara kase i fiskalizaciju same kase. Čitanje i upis podešavanja vrši se pomoću odgovarajuće funkcije iz menija Programiranje (Veza sa PC), pomoću personalnog računara.

EFK takođe ima 1 serijski asinhroni interfejs tipa RS232 koji je instaliran sa donje strane kase. On se koriste za priključivanje barkod skenera i ladice za novac. Na konektor RJ45 se priključuje dodatni uređaj koji posjeduje dva com porta koji služe za ladicu i barkod skener, a on ujedno reguliše komunikaciju i napone za ladicu i barkod. Prisutstvo barkod skenera mora da se prijavi upisivanjem u odgovarajuće funkcije "Podešavanje parametara" u meniju Programiranje.

4 OSNOVNE EDITORSKE FUNKCIJE

4.1 EDITOR KOLIČINA I SUMA

Pružna mogućnost za upis broja sa najviše 7 cifara prije i 3 cifre poslije decimalne tačke. U tu svrhu se mogu koristiti tasteri <0>,< 9> i <.>. Unijeti broj se pojavljuje zdesna ulijevo na displeju. Editor se koristi u režimu Prodaja i djelimično u režimu Programiranje (cijene artikala). Ukoliko se unese više od 7 cifara prije decimalne tačke pojavljuje se poruka „PREPUNJAVANJE....“

4.2 EDITOR NUMERIČKIH NIZOVA

Koristi se za upis numeričkih podataka fiksirane dužine i strukture: brojevi (poreski, za podgrupe itd.), datumi i td. Prije početka editiranja cijeli niz se pojavljuje na displeju (ako je duži od 16 simbola, obezbjeđeno je pomjeranje kretanjem kursora sa jednog do drugog kraja).

- Kursor (horizontalna crta ispod znakova na displeju) pokazuje poziciju na kojoj se može ponovo upisati odgovarajući broj.
- Pomoću tastera <0>...<9> broj se ponovo upisuje na trenutnoj poziciji kursora i on se premješta na sljedeću poziciju preskačujući automatski zabranjene (nenumeričke) pozicije.
- Tipke <-%> i <+%> pomjeraju kursor za jednu poziciju ulijevo ili udesno preskakajući automatski zabranjene (nenumeričke) pozicije.
- Tipka <PON> vrši potpuno nuliranje (poništanje) niza.

4.3 EDITOR SIMBOLIČKIH NIZOVA

Editor simboličnih nizova je sličan prethodnom prema funkciji, namjeni i načinu upravljanja ali se koristi za unos simbolskih nizova (nazivi, imena kasira, poruke itd.) Koriste se isti funkcionalni tasteri uz sljedeća pojašnjenja i dopune:

- tasterom <REŽ> se mogu izabrati sljedeće tabele znakova: **ABC** (velika slova latinica), **abc** (mala slova latinica), **%?&** (znakovi) i **123** (brojevi). Taster
 briše 1 simbol lijevo ispred kursora.
- taster <PON> se koristi za potpuno nuliranje niza (zabranjivanje odgovarajuće nomenklature-artikla, kasira,kupca itd...). Cijeli naziv se briše.
- taster <.> upisuje razmak , zarez ili tačku zavisno da li su odabrana slova ili brojevi.

- tasteri <0>...<9> upisuju znakove izabrane tabele. Svaki od ovih tastera odgovara trima slovima na njegovom desnom dijelu. Poslije prvog pritiskivanja pojavljuje se prvo od tri slova, poslije ponovnog pritiskivanja – drugo, treće i opet prvo slovo. Ako se taster ne pritiska tokom više od ¼ sek, kursor se premješta prema sljedećoj poziciji desno. Tehnologija unosa slična je onoj koja se koristi kod mobilnih telefona i biće prikazana na sljedećem primjeru:

Za unos naziva **KEKS**:

- pritiskamo nekoliko puta taster <REŽ> dok se na lijevom dijelu displeja ne pojavi (ABC), tj. latinica, velika slova.

- pritiskamo dva puta taster <5>. Na prvom mjestu pojavljuje se slovo **K**.

- pritiskamo dva puta taster <9>; na drugoj poziciji pojavljuje se **E**.

- pritiskamo dva puta <5>; na trećoj poziciji pojavljuje se **K**.

- čekamo oko ¼ sek dok se kursor ne premjesti desno i pritiskamo jedan puta taster <2>; na četvrtoj poziciji pojavljuje se **S**.

-

- **REDO SLIJED KARAKTERA NA NUMERIČKOJ TASTATURI**

Znakovi	7"	80	9+-
Latinično pismo	ABC	ČĆD	ĐEF
Znakovi	4<>	5*/	6=%
Latinično pismo	GHI	JKL	MNO
Znakovi	1!?	2;:	3&#
Latinično pismo	PQR	SŠT	UVW
Karkter	0€\$		
Latinično pismo	XYZŽ		

4.4 PRETRAŽIVANJE BAZE ARTIKALA

Ovom režimu se pristupa iz režima **Prodaja** ili iz **Programiranja** artikala pomoću tastera <ART>. Na displeju se pojavljuje prvi artikal iz baze artikala pored čijeg rednog broja se pojavljuje slovo „p“ koje označava da smo započeli pretragu.

- Pritiskom na tipku <ZBIR> bira se artikal čiji je broj prikazan na displeju;
- tasterom
 poništavamo biranje artikla;
- tasterima <0>...<9> unosi se broj traženog artikla. Poslije svakog biranja broja na displeju se pojavljuje naziv artikal sa trenutno izabranim brojem
- tasterima <NP> i <MZB> prelazi se na sljedeći ili prethodni artikal ili isto polje sljedećeg ili prethodnog artikla.

PRIMJER: Programirani su sljedeći artikli (u proizvoljnom redu):

0001 KAPUT- - - - -

0012 RUKAVICE- - - -

0011 BLUZA- - - - -

0123 SUKNJA- - - - -

0211 PANTALONE- - -

1208 PAPUČE- - - - -

0721 CIPELE- - - - -

Pretraživanje po broju

TASTER	ARTIKL NA DISPLEJU
< 1 >	0001 KAPUT - - - - -
< 2 >	0012 RUKAVICE- - -
< 3 >	0123 SUKNJA- - - - -

5 GLAVNI MENI RADNIH REŽIMA

Glavni meni čine sljedeći radni režimi kase:

- **Sat** (na ekranu su prikazani datum i vrijeme)
- **Prodaja**
- **Fiskalni izvještaji**
- **Nefiskalni izvještaji**
- **Duplikati**
- **Prijenos podataka**
- **Programiranje**

Poslije uključanja i obavljanja potrebnih početnih testiranja kasa se nalazi u prikazu glavnog menija. Tipke <←> i <→> ili <NP> i <MZB> su namijenjene za ciklično biranje svakog od ostalih radnih režima pri čemu se njegov naziv pojavljuje na displeju. Pristup svakom radnom režimu vrši se tasterom <ZBIR> poslije čega aparat traži unos lozinke (kasira, serviser). Unesena lozinka određuje pristup kasira izabranom radnom režimu ili njegovim pojedinim funkcijama.

6 REŽIM SAT

U ovom režimu na displeju se prikazuju trenutni datum i vrijeme. Poslije pritiska <ZBIR> i unosa lozinke (samo serviseri) moguća je izmjena datuma i vremena na kasi. Prije promjene vremena mora se uraditi Dnevni izvještaj ako se uređaj nalazi u zabranjenom period, a ako se ne uradi dnevni izvještaj onda je potrebno postaviti servisni džamper. Lozinka serviseri obezbeđuje puni pristup za korekciju datuma i vremena ako je stavljen servisni kratkospojnik (džamper) na osnovnoj ploči.

- Format datuma je **dd.mm.gggg.** (dd- za dan, mm- mjesec, gggg-za godinu)
- Format sata je **hh:mm** (hh- za sat, mm- za minute)

Kasa provjerava i ne dopušta da se unese raniji datum od datuma posljednjeg upisa u fiskalnu memoriju. Ako se poslije uključanja kase zapazi razlika između trenutnog datuma i vremena i onog iz posljednjeg upisa u FM u iznosu više od 7 dana, na displeju se pojavljuje poruka upozorenja "**Potvrdite datum**" i kasa traži (eventualnu korekciju) i potvrđivanje trenutnog sistemskog datuma.

Poslije promjene datuma i vremena:

- tasterom <ZBIR> izlazi se iz režima poslije upisa promjena;
- tasterom <SMN> +
 izlazi se iz režima bez upisa promjena.

6.1 LJETNO/ZIMSKO RAČUNANJE VREMENA

Promjena vremena sa ljetnjeg na zimsko računanje vremena i obratno vrši se automatski.

Posljednje nedjelje u Oktobru u 3:00, sat se postavlja na 2:00 - vrijeme se postavlja na **zimsko računanje vremena**.

Posljednje nedjelje u Martu u 2:00, sat se postavlja na 3:00 - vrijeme se postavlja na **ljetno računanje vremena**.

7 REŽIM PROGRAMIRANJE

Pristup ovom režimu je dozvoljen samo operatoru br.1 (podrazumjeva se da je on vlasnik kase) ako je unijet kao takav, i serviseru.

Režim nudi sljedeće opcije, koje se pojavljuju na displeju i naizmenično se biraju tasterima <-%> ili <+%>:

- kupci
- artikli;
- kasiri;
- poreske stope
- veza sa PC;
- parametri (dostupno samo serviseru);
- testovi
- servisiranje (dostupno samo serviseru)

Za pristup potrebnoj funkciji pritisne se taster <**ZBIR**>.

Za izlaz iz svake funkcije i vraćanje u meni **PROGRAMIRANJE** naizmjenično se pritisne <**SMN**> i <**BR**>.

Izlaz iz menija **PROGRAMIRANJE** i vraćanje u Glavni meni sa <**BR**>.

7.1 PROGRAMIRANJE PODATAKA O KLIJENTIMA

Baza EFK sadrži 2000 zapisa o kupcima (klijentima) , koji se koriste pri izdavanju VP računa. Svaki zapis sadrži:

- identifikacioni broj kupca (IBK) - 13 karaktera. Može biti unešen preko tastature. Te može biti unešen u formatu NNNNNNNNNNNN ili XXNNNNNNNNNN , gdje je:
 - X-slovna oznak
 - N- broj 0-9
- 3 ili 4 linije po 32 karaktera za opis kupca – ime, adresa itd.

Napomene:

- Poslije unosa novog (važećeg) IBK, EFK vrši brzo pretraživanje baze kupaca. Ako je nađen identičan IBK, kasa učitava podatke o kupcu te pokazuje na kojoj se poziciji nalazi; a ako slaganje nije nađeno, od kasira se traži da potvrdi promjenu IBK u tekućem zapisu baze kupaca.

- Brišući IBK (pomoću tastera **BR** ili **PON**) ili jedne od prve tri linije opisa kupca (pomoću **PON** tastera), kasir može obrisati selektovanog kupca jer će nakon što potvrdimo prazno polje na displeju pojaviti ZBIR-BRISANJE/BR-NAZAD. Ukoliko korisnik potvrdi sa <ZBIR> svi podaci o trenutnom kupcu bit će izbrisani, a koliko pritisne
 vraća se predhodni zapis na liniji koja je obrisana. Podaci o kupcu mogu biti mijenjani ili brisani.

Tipke editora:

- ◆ <←>, <→> - pomjeraju kursor za jednu poziciju ulijevo ili udesno u granicama polja;
- ◆ <ZBIR> – prelaz na sljedeće polje-opis ili prvo polje sljedećeg kupca;
- ◆ <MZB>, <NP> – ciklička promjena polja napred/nazad ;
- ◆ naizmjenično <SMN> i
 – vraćanje u meni Programiranje;
- ◆ <PRN> – štampanje podataka o trenutnom kupcu;
- ◆
 – brisanje znakova u skladu sa objašnjenjima iz t.4.2 i 4.3;
- ◆ <PON> – poništava naziv ili IBK kupca i na taj način zabranjuje njegovo korištenje;
- ◆ <ART> – Otvara pretragu po brojevima
- ◆ naizmjenično <SMN> i <PRN> – štampanje dijela baze ili kompletne baze. Štampanje vrši tako što se upiše od kojeg do kojeg broja kupca se želi štampati. Ako za vrijeme štampanja dođe do nestanka papira te poslije stavljenja novih kotura može se nastaviti pomoću tastera <ZBIR>.

7.2 PROGRAMIRANJE PORESKIH STOPA

Moraju se unijeti sljedeći opisi za najviše 5 poreskih stopa(A, E, J, K, M):

- poreska stopa u grupi – od 00.00 do 99.99%.

Tipke editora:

- ◆ <ZBIR> – prelaz na sljedeće polje-opis ili prvo polje sljedeće poreske stope;
- ◆ <MZB>, <NP> – ciklička promjena polja napred/nazad
- ◆
 – brisanje znakova u skladu sa objašnjenjima iz t.4.2 i 4.3;
- ◆ <PON> – poništavanje naziva poreske stope – na taj način se zabranjuje evidentiranje za nju i ona se isključuje iz dnevnih izveštaja i iz izvještaja fiskalne memorije;
- ◆ naizmjenično <SMN> i
 – vraćanje u meni Programiranje;
- ◆ <PRN> – štampanje podataka o svim poreskim stopama

Prilikom unosa ili promjene porezne stope , krećući se po meniju poreza može se vidjeti da su stope označene i poredane kao na slici ispod.

<i>Por.stopa</i>	<i>por.br.</i>
A	**,**
E	17.00
J	**,**
K	0,00
M	**,**

Napomena: 0.00% u koloni por. br pokazuje da je programirani procent nula , **, ** da poreska stopa nije definisana (zabranjena je). Maksimalana vrijednost poreske stope je 99,99 %. Poreske stope se mogu mijenjati samo poslije štampanja Dnevnog izvještaja a prije štampanja prvog računa (u dozvoljenom periodu). Na sledećem izvještaju nakon promjene porezne stope, broj promjena poreskih stopa će se uvećati za 1 i ispod će biti napisan datum i vrijeme promjene porezne stope, te vrijednosti poreznih stopa. Može se unijeti maksimalno 30 promjena poreskih stopa, nakon čega se kasa blokira za dalju prodaju. Poslije 25 promjena kasa generiše vizuelno upozorenje(pri svakoj štampi dnevnog izvještaja).

Brojači promjena poreskih stopa se ne mogu brisati. Postavljaju se na nulu automatski u postupku fiskalizacije.

NAPOMENE:

- Ovoj funkciji pristup ima jedino ovlašćeni serviser i kasir broj 1;
- Izmjene u ovoj funkciji je moguće izvršiti jedino poslije urađenog Dnevnog izvještaja. U protivnom pristup se odbija, nije moguća izmjena, na svaki pokušaj izmjene oglašava se zvučni signal ,moguć je samo pregled i štampa trenutno postavljenih stopa.
- Poslije izlaska iz ove funkcije, ako su vršene promjene, kasa zahtjeva da se one potvrde: **MOLIM POTVRDITE!** tasterom <ZBIR> vrši se upis u FM i nove poreske stope

stupaju na snagu i na isječku se štampaju trenutno postavljene stope . Pritisakom na bilo koju drugu tipku ignorišu se izvršene promjene.

- Kasa dozvoljava 30 promjena poreskih stopa. Pri pokušaju da se izvrši više od 30 promjena na displeju se prikazuje poruka **NIJE DOZVOLJENO!** Očitavanje sadržaja fiskalne memorije se vrši preko USB porta fiskalnog uređaja, što je moguće učiniti i nakon popunjavanja FM.

7.4 PROGRAMIRANJE ARTIKALA

Fabrički je programiran prvi artikl. To je TEST artikal koji se ne može poništiti ali mu se može promijeniti naziv, kao i svi ostali parametri. Za svaki artikal se mogu unijeti sljedeći parametri:

- naziv – najviše 32 simbola, u naziv se unosi i jedinica mjere poslije znaka „/“;
- cijena (koja se podrazumjeva) – može da se promijeni ili ponovo upiše. (Opseg - 0.00 – 42.949.672.95)
- barkod od 8 ili 13 znakova
Ako je na kasu priključen barkod skener, barkod se može unijeti pomoću skenera. Kada je očitana novi barkod ,EFK vrši brzo pretraživanje u bazi artikala. Ako je pronađen identičan barkod, kasa učitava podatke o pronađenom artiklu; ako ne - od kasira se zahtjeva da potvrdi promjenu bar koda na trenutno selektovanom artiklu.
- poreska stopa (0...5) - ne smije da bude poništena.
Izabire se („1“ za „A“, „2“ za „E“, „3“ za „J“, „4“ za „K“ i „5“ za „M“) željena stopa poreza ukoliko nije zabranjena.

Tipke editora:

- ◆ <<=>,< -> - pomjeraju kursor za jednu poziciju ulijevo ili udesno u granicama polja;
- ◆ <ZBIR> – prelaz na sljedeće polje-opis ili prvo polje sljedećeg artikla;
- ◆ <MZB>, <NP> – ciklička promjena polja napred/nazad;
- ◆ naizmjenično <SMN> i
 – vraćanje u meni Programiranje;
- ◆ <PRN> – štampanje trenutnog artikla;
- ◆
- brisanje znakova u skladu sa objašnjenjima iz t.4.2 i 4.3;
- ◆ <PON> – poništava naziv artikla i na taj način zabranjuje njegovo korišćenje;
- ◆ <ART> – traženje artikla po broju ili nazivu – vidi t.4.4;
- ◆ naizmenično <SMN> i <PRN> – štampanje baze ili dijela baze od broja do broja. Štampanje se samo programirani artikli. Ako za vreme štampanja dođe do nestanka papira, a poslije stavljanja novih kotura, može se nastaviti pomoću tastera <ZBIR>.

Broj artikla ,poreska stopa E

Naziv artikla

Cijena

Bar kod

0001:	pdv E
SOK BOROVNICA	
CIJENA	1.20
Bar kod	000000000000

Napomena: *Promjena imena i poreske stope artikla može se izvršiti poslije štampanja Dnevnog izvještaja, u dozvoljenom periodu (od štampanja izvještaja do prve prodaje). Cijena se može uvijek promijeniti te je uvijek moguće dodati novi artikal.*

7.5 PROGRAMIRANJE KASIRA

Izborom menija KASIRI uvijek se prvo otvara pretraga kasira u kojoj možemo tipkama <MZB> i <NP> vršiti cikličnu pretragu kasira napred/nazad ili pretragu možemo vršiti po brojevima (unosom rednog broja 1-10).

Unose se sljedeći opisi za najviše 10 kasira:

- ime – najviše 26 simbola; fabričko podešavanje prvog kasira – KASIR 1;
- lozinka (broj sa 6 cifara).

Tipke editora:

- ◆ <<=>, <=> - pomjeraju kursor za jednu poziciju ulijevo ili udesno u granicama polja;
- ◆ <ZBIR> – prelaz na sljedeće polje-opis ili prvo polje sledećeg kasira;
- ◆ <MZB>, <NP> – ciklička promjena polja napred/nazad;
- ◆
 – poništavanje znakova u skladu sa objašnjenjima iz t.4.2 i 4.3;
- ◆ <PON> – poništava ime kasira i na taj način mu zabranjuje da radi sa kasom;
- ◆ naizmjenično <SMN> i
 – vraćanje u meni Programiranje;
- ◆ <PRN> – štampanje podataka o izabranom kasiru.
- ◆ <SMN> i <PRN> – štampanje podataka o svim kasirima.
- ◆

```

=====
#####
POČETAK NEF. TEKSTA
#####
      KASIRI
- - - -
KASIR  1      1
KASIR  2    123456
      ...
~~~~~

```

Napomena: Sve obavljene promjene za sva podešavanja kase upisuju se automatski u bafer memoriju pri izlasku iz menija Programiranje. U skladu sa tim ne preporučuje se isključivati kasu prije povratka u glavni meni. Ako su unošene promjene poreskih stopa, kasa zahtjeva potvrđivanje promjena i vrši odgovarajući upis u fiskalnu memoriju.

7.6 VEZA SA PC RAČUNAROM (VEZA SA PC)

Funkcija se koristi za programiranje i čitanje parametara sa personalnog računara. Na displeju se javlja poruka **MOLIM SAČEKAJTE**. Računar vodi dijalog a kasa prima i izvodi komande. Izlaz iz režima je poslije dobijanja pogodne komande sa PC ili usljed isključenja kase .

7.7 PODEŠAVANJE PARAMETARA

Unose se sljedeći opšti parametri potrebni za rad kase:

- ◆ **Veleprodaja (NE= 0/DA= 1) - 0** – definišese način obračuna poreza na fiskalnim izvještajima. Kod maloprodaje se promet na DI računa iz prometa po poreznoj stopi, dok se za veleprodaju sabire izračunati porez sa računa.

- ◆ **Barkod (NE= 0/DA= 1) 0=** na kasu nije priključen barkod skener; 1= na kasu je priključen barkod skener

- ◆ **Izveštaji artikala - (NE= 0/DA= 1) - 0**

Vrši se podešavanje da li će kasa pratiti izvještaje po artiklima ili ne

- ◆ **Loz.Izveštaji: 333333** Lozinka za pristup režimu Izveštaji. Fabrično podešavanje: 333333

- ◆ **Loz.Servis 222222** Lozinka za pristup režimu Programiranje; fabrično podešavanje: 222222

Svaki parametar se *potvrđuje pritiskom tastera <ZBIR>*. Iz režima se izlazi pomoću tastera <SMN> i
. Poslije unosa posljednjeg parametra štampa se službeni isječak zbog provjere unijetih projmena.

Proces same fiskalizacije fiskalnog uređaja se vrši putem servisne aplikacije(pogledati servisno uputstvo).

7.8 SERVISNI TESTOVI

Na displeju se prikazuje naziv izabranog testa; selekcija se vrši pomoću tastera <-%> ili <+%> i <NP> ili <MZB>

Ulaz u izabrani test vrši se pomoću tipke <ZBIR>. Tipka
 vraća nas iz podmenija Testovi u podmeni Programiranje ili iz testiranja u odgovarajući podmeni , podmenija Testovi.

◆ **Testiranje Oper. memorije (Test. RAM memor.)** . Provjerava se čitanje i upisivanje u operativnu memoriju kase. A ako je test uspješan, pojavljuje se poruka “**RAM memor. OK!**”; u suprotnom slučaju javlja se adresa na kojoj se pojavila greška

◆ **Testiranje FM (Test. fisk. memor.)**: Vršiti se naizmjenično čitanje svih punih i prvog praznog upisa u fiskalnoj memoriji. Pri neuspješnom čitanju ili pogrešnoj kontrolnoj sumi, na displeju se javlja poruka “**Greška FM blok----**“. Poslije pritiska bilo kog tastera vrši se novi pokušaj da bi se taj upis pročitao. Kad test prođe uspješno na displeju se pojavljuje poruka “**Fiskalna mem. OK**”, ista poruka se i štampa.

◆ **Testiranje Progr. memorije (Test. softvera)**. Na displeju se javlja verzija softvera i kontrolna suma programske memorije, također se te informacije i štampaju

◆ **Testiranje displeja (Test. displeja)**. Na displeju se sukcesivno prikazuju svi znakovi iz EFK karakter generatora .

◆ **Testiranje tastature (Test. tastature)**. Poslije svakog pritisnutog tastera na displeju se najavlja njegovo ime. Test se završava sa 3 uzastopna pritiskanja tastera .

◆ **Testiranje štampača (Test. štampača)**. Štampaju se svi znakovi iz EFK karakter generatora.

◆ **Testiranje interfejsa**. Testira se USB interfejs. Testiranje se vrši pomoću loopback kabla.

7.9 SERVISIRANJE

Ovom modu rada kase se može pristupiti samo poslije urađene fiskalizacije i samo od strane ovlaštenog lica - servisera. Potrebno je uraditi sljedeće:

- Postaviti servisni džemper
- Unijeti datum i vrijeme početka intervencije – može se unijeti bilo koja vrijednost, ali ne ona prije nego što je urađena fiskalizacija registar kase. Kasa kao predlog daje sadašnje vrijeme minus jedan sat
- Unijeti datum i vrijeme kraja intervencije – može se unijeti bilo koji podatak, ali ne datum prije fiskalizacije ili početka intervencije kao i veći od trenutnog. **Vrijeme ne može biti starije od vremena zadnje vremenske odrednice u fiskalnoj memoriji.**
- Vrsta servisne intervencije (1 do 9 respektivno) prema Pravilniku.
Kasa dozvoljava unos 80 servisnih intervencija prije zamjene fiskalne memorije.

Poslije izvršene servisne intervencije štampa se izvještaj o istoj , kao na donjoj slici. Servisni kratkospojnik mora biti stavljen.

```

=====
#####
POČETAK NEF.TEKSTA
#####
TRING
RITAŠIĆI 12
PRODAVNICA 1
ŠEMSEKADIĆA 22

JIB: 1234567890123
PIB: 123456789012

IBFM: VT000120
- - - -
SERVISIRANJE 1
05.10.2010. 13:56
05.10.2010. 14:56N

#####
ZAVRŠET.NEF.TEKSTA
#####
=====

```

Napomena: Brojači servisnih intervencija se ne mogu brisati. Postavljaju se na nulu automatski u postupku fiskalizacije.

8 REŽIM PRODAJA

Iz glavnog menija bira se režim **PRODAJA** i unosi se validna lozinka kasira. Ako je lozinka kraća od 6 brojeva, potvrđuje se pomoću tastera <**ZBIR**>. Na displeju se prikazuje **0.00**. EFK je spremna za evidentiranje prodaje.

Napomena: Fabričko podešavanje lozinke kasir 1 jeste <1> + <ZBIR>. Svaki fiskalni dokument, račun ili izvještaj štampa se na jednoj traci, i na služebenom jeziku FBiH. Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala, brojača reklamiranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati. Postavljaju se na nulu automatski u postupku fiskalizacije. Numeracija broja računa je automatska. U ovaj mod rada se može ući tek po izvršenoj fiskalizaciji.

8.1 PRODAJA

Prodaja preko EFK može se vršiti pozivanjem programiranih artikala.

Obavljeni prometi se mogu rasporediti u 5 poreskih stopa.

Značajnu pomoć za ubrzanu prodaju artikala predstavlja mogućnost priključivanja barkod skenera kao i pretraživanje po nazivu;

8.1.1 PRODAJA PO ARTIKLIMA

Bira se redni broj artikla i pritisne se taster <**ART**>. Prodaja u ovom režimu je dozvoljena ako je artikal programiran. U suprotnom slučaju na displeju se prikazuje odgovarajuća poruka: **NIJE PROGRAMIRAN** i prodaja se ne vrši.

Primjer prodaje: potrebno je izdati račun na kome je prodano 2,358 Kg Banana koje su spremljene u bazi na poziciji (pod šifrom) 103.

2	.	3	5	8	KOL	1	0	3	ART	ZBIR
---	---	---	---	---	-----	---	---	---	-----	------

Pretraga baze artikala po šifri i nazivu:

2	.	3	5	8	KOL	ART	1	0	3	ZBIR	ZBIR
---	---	---	---	---	-----	-----	---	---	---	------	------

Štampa se račun sljedećeg oblika:

Tipke	=====	Naziv obveznika zakona
	"Trgovina" d.o.o.	Naziv prodajnog mjesta
	TC MAX	Adresa prodajnog mjesta
	Prodavnica br. 1	
	25. Maja 8	
	75320 Gračanica	
<2>		Identifikacioni broj obveznika zakona
<.>	JIB:4400000000003	PDV broj obveznika zakona
<3>	PIB: 400000000003	Identifikacioni broj fiskalnog modula
<5>	IBFM: AG123450	
<8>	FISKALNI RAČUN	Vrijeme i datum izdavanja računa
<KOL>	BF:123456	
<1>	01.01.2010. 17:23	
<0>	Naziv artikla sa šifrom 103	ostvoreni promet,oznaka poreske stope
<3>	Banane	Vrijednost poreske stope E
	2,358x 2,00 123,00 E	Iznos ostvar. evidentir. poreza po p.s. E
<ART>	VE: 17,00%	Ukupan iznos ostvarenog evid. poreza
<ZBIR>	OSN E: 4,03	Vrijednost ostv. evid. prometa po p.s. E
	PDV E: 0,69	
	PDV : 0,69	
	TOTAL: 4,72	Iznos za uplatu
	UPLAĆENO:	
	Gotovina: 4,72	Način plaćanja i iznos
	Ukupno: 4,72	
	POVRAT: 0,00	Ukupno uplaćeni iznos
	0123456783456789abcd	Razlika za povrat-kusur
		Digitalni potpis i fiskalni logo

Primjer pretrage artikala po nazivu

2	.	3	5	8	KOL	ART	1	0	0	MZB	MZB	MZB	ZBIR
---	---	---	---	---	-----	-----	---	---	---	-----	-----	-----	------

U navedenom primjeru se pozicioniramo na artikal 100 te tipkom <MZB> prelazimo na naziv sledećeg artikla.

8.1.2 PRODAJA PO ARTIKLIMA PUTEM BARKOD SKENERA

Poslije očitavanja artikla barkod skenerom prodaja se evidentira u kasi ako je prethodno programiran barkod artikla.

Ako skener ne može da pročita barkod, on se može unijeti preko tastature kase, na sljedeći način:

- pritisnu se naizmjenično **<SMN>** i **<ART>**. Na displeju se pojavjuje "br0000000000000000"
- Unesite barkod, cifre se unose sa lijeva u desno. Ako se pogriješi, mogu se koristiti instrukcije iz tačke t.4.1. Poslije unosa barkoda pritisne se taster **<ZBIR>**.
- Ako se poslije **<SMN>** i **<ART>** ponovo pritisne **<ART>** kratki barkod može biti unesen na način na koji se unosi šifra artikla (vidjeti t. 4.1)

8.1.3 NADOPLATE I POPUSTI

Nakon prodaje (ili reklamacije) svake pojedinačne stavke možemo dodati nadoplatu ili poust do 99,99%.

1. Potrebno je prvo unijeti postotak (do 2 decimale)
2. Pritisnuti taster **<-%>** za popust ili
3. Pritisnuti taster **<+%>** za nadoplatu

Iznos nadoplate / popusta će biti dodan/oduzet od iznosa prodane stavke.

Primjer: Nadoplate

2	5	ART	2	0	-%	ZBIR
---	---	-----	---	---	----	------

Tipke

- <5>
- <ART>
- <2>
- <0>
- <+%>
- <ZBIR>


```

=====
"Trgovina" d.o.o.
TC MAX
Prodavnica br. 1
25. Maja
75320 Gračanica

JIB:4400000000003
PIB: 400000000003
IBFM:SE123450
-----
FISKALNI RAČUN
BF:123456
08.02.2010-16:30

-----
Peciva 5,00 E
+20,00% 6,00
-----
VE: 17,00%
OSN: 5,17
PDV E: 0,87
PDV: 0,87
-----
ZA UPLATU: 6,00
GOTOVINA: 6,00
UPLAĆENO: 6,00
POVRAT: 0,00

-----
0123456789abcdef01
23456789abcdef


=====
    
```

Naziv obveznika zakona
 Naziv prodajnog mjesta
 Adresa prodajnog mjesta

Identifikacioni broj obveznika zakona
 PDV broj obveznika zakona
 Identifikacioni broj fiskalnog modula

Broj računa
 Datum računa

Prodaja artikla sa nadoplatom i novom prodajnom cijenom

Digitalni potpis i fiskalni logo

Primjer: Odbrenog rabata

Tipke	=====	
	“Trgovina” d.o.o. TC MAX Prodavnica br. 1 25. Maja 75320 Gračanica	Naziv obveznika zakona Naziv prodajnog mjesta Adresa prodajnog mjesta
	JIB:4400000000003 PIB: 400000000003 IBFM:SE123450	Identifikacioni broj obveznika zakona PDV broj obveznika zakona Identifikacioni broj fiskalnog modula
	----- MALOPRODAJNI FISKALNI RAČUN BF:123456 08.02.2019-16:30	Broj računa Datum računa
<3>	-----	
<ART>	Peciva 2,50 E	
<1>	-10,00% 2,25	Prodaja artikla sa rabatom i novom prodajnom cijenom
<0>	-----	
<-%>	VE: 17,00%	
<ZBIR>	OSN: 1,87 PDV E: 0,38 PDV: 0,38	

	ZA UPLATU: 2,25 GOTOVINA: 5,00 UPLAĆENO: 5,00 POVRAT: 2,75	

	0123456789abcdef01 23456789abcdef	Digitalni potpis i fiskalni logo
		
	=====	

8.2 KOREKCIJA POGREŠNOG UNOSA (STORNO STAVKE)

Ako želimo storniranje stavke na računu (na primjer, da brišemo treću stavku bez brisanja četvrte i pete stavke), pritisnemo <PON> Zatim pritisnemo taster <-%> ili <+%> za kretanje po račun i kad odaberemo artikal pritisnemo <ZBIR> da bih potvrdili brisanje artikla(ako želimo nastaviti brisanje još nekog reda potrebno je ponoviti postupak ponovnim pritiskanjem tastera <PON>), zatim možemo nastaviti dalji unos na račun ili sa tasterom <ZBIR> zaključiti račun.

- ako brišemo prodaju robe na računu, automatski se brišu i povećanja cijena/popusti u njoj (ako ima takvih)

2	ART	1	ART	1	2	1	ART
PON	→	→	→	ZBIR			
PON	→	ZBIR					
ZBIR							

Primjer računa sa storniranjem stavki:

<p>Tipka <2> (BEZALKOHOLNA PIĆA) <ART></p> <p><1> (KAFA) <ART></p> <p><1> <2> (PECIVA) <1> <ART></p> <p><PON> <+%> <+%> <+%> (STORNO TREĆE STAVKE) <ZBIR></p> <p><PON> <+%>(STORNO PRVE STAVKE) <ZBIR></p> <p>[1] <ZBIR></p>	<pre> - - - - - Bezalkoh.pića 2,50E KAFA 0,30 E Peciva 1,00 E STORNO Peciva -1,00 E STORNO Bezalkoh.pića -2,50E ----- VE: 17,00% OSN: 0,25 PDVE : 0,05 PDV: 0,05 ----- ZA UPLATU: 0,30 GOTOVINA: 1,00 UPLAĐENO: 1,00 POVRAT: 0,70 ----- 0123456789abcdef01 23456789abcdef ===== </pre>	<p>Prodaja artikla sa šifrom 2</p> <p>Prodaja artikla sa šifrom 1</p> <p>Prodaja artikla sa šifrom 121</p> <p>Korekcija treće stavke (peciva)</p> <p>Korekcija prve stavke (Bezalkoh.pića)</p>
--	--	--

8.3 REKLAMIRANI RAČUN

Maloprodajni reklamirani račun (storno već izdatog računa) je takvog tipa ,da je prodaja već registrovana i račun izdat ali se iz raznih razloga vrši povrat robe prodavcu. Izdavanje reklamiranog računa počinje pritiskom tastere <SMN><PON>,poslije toga kasa zahtjeva unos broja fiskalnog računa koji se reklamira , na ekranu displeja se ispisuje „**BF: 0**”. Operator treba unijeti broj veličine 1-6 cifara. Displej prikazuje kratku poruku “**REKLAMACIJA**” te se čuje zvučna indikacija i u lijevom gornjem uglu pojavljuje se slovo „R” koje označava da smo započeli reklamirani račun. Sve reklamacije se unose na potpuno identičan način kao prilikom prodaje,kako je opisano u prethodnoj glavi. Ako u toku izdavanja reklamiranog računa kasa prijavi grešku tipa „**NEDOVOLJNO NOVCA**” , znači da nema dovoljno gotovine u kasi da bi se račun završio. Zatvorite račun(ukupan storno),napravite službeni unos novca, a zatim izdajte novi reklamacioni račun za isti maloprodajni račun sa preostalim stavkama. Ako ste otvorili reklamacioni račun ali u kasi nema novaca ni za jednu stavku, izađite iz reklamacije sa <SMN>< BR>. Ako nije otkucana niti jedna stavka na reklamiranom računu, moguće je izaći sa tipkom
 iz reklamiranog računa.

Primjer izdavanja reklamiranog računa:

SMN	PON	1	2	3	ZBIR
2	ART				
1	ART				
1	2	1	ART		
PON	→	→	→	ZBIR	
0	.	2	ZBIR		

Tipke	= = = = = = = = = =	
<SMN><PON>	"Trgovina" d.o.o. TC MAX Prodavnica br. 1 25. Maja 75320 Gračanica	Naziv obveznika zakona Naziv prodajnog mjesta Adresa prodajnog mjest
[BF: 0] <1><2><3> <ZBIR>	JIB:4400000000003 PIB: 400000000003 IBFM:SE123450 ----- REKLAMIRANI RAČUN BF: 123 BR: 1001 08.02.2010-16:30 -----	Identifikacioni broj obveznika zakona PDV broj obveznika zakona Identifikacioni broj fiskalnog modula Naziv fiskalnog dokumenta Broj računa koji se reklamira Broj reklamiranog računa
<2><ART>	Bez alkoh.pića 2,50 E	Stavke reklamiranog računa
<1><ART>	KAFA 0,30 E	
<1> <2> <1> <ART>	Peciva 1,00 E	
<PON><+%><+%><+%> <ZBIR>	S T O R N O Peciva -1,00 E ----- SE: 17,00% OSN: 2,39 PDV E: 0,41 PDV: 0,41 -----	Storniranje (ponišćavanje) stavke na reklamiranom računu Vrijednost poreske stope E Ukupan iznos s isključenim porezom Iznos ostvar. reklamir. poreza po p.s.E Ukupan iznos ostvarenog rekl. Poreza
[0,20] <ZBIR>	----- ZA ISPLATU: 2,80 GOTOVINA: 0,20 UPLAĆENO: 0,20 POVRAT: 3,00 ----- ----- 0123456789abcdef01 23456789abcdef =====	Iznos za isplatu Način plaćanja i iznos Ukupno uplaćeni iznos Iznos za povrat klijentu -kusur Digitalni potpis i fiskalni logo

8.4 ISPIS MEĐUZBIRA

Pritiskom na taster <M**ZB**> na displeju se pojavljuje natpis **M.ZBIR** i trenutni iznos računa.

8.5 ZAVRŠETAK RAČUNA I VRSTE PLAĆANJA

- za plaćanje u gotovini pritisne se taster <Z**BIR**>.
- za plaćanje u nekoj od ostale 3 vrste plaćanja pritisne se taster <N**P**>. Na displeju se pojavljuje natpis **PLAĆANJE 1...4** <> Operator mora da unese potrebnu vrstu plaćanja tasterima:

- <1> - gotovina
- <2> - ček
- <3> - kartica
- <4> - virman

Ili da tipkama <<=> i <=> odabere vrsta plaćanja pa potvrdi sa >Z**BIR**>.

Ako se prije pritiskanja tastera <Z**BIR**> ili <N**P**>+<1>...<4> unese suma,tada:

- ako je suma manja od ukupnog iznosa računa, vrši se djelimično plaćanje. Na displeju se najavlja natpis **OST.** i prikazuje se ostatak sume koja se mora doplatiti.

- ako je suma veća od ukupnog iznosa računa, kasa prikazuje na displeju natpis **POVRAT** i sumu koja se mora vratiti klijentu

Primjer plaćanja

2	0	NP	2
1	0	ZBIR	

Tipke

<2><0><NP><2>
<1><0><ZBIR>

ZA UPLATU:	25,00	Ukupna suma u računu
ČEK:	20,00	Djelimično plaćanje sa čekom
GOTOVINA	10,00	Doplata u gotovini
UPLAĆENO:	30,00	Ukupno uplaćeno
POVRAT	5,00	Povrat kupcu (kusr)

0123456789abcdef019abcde		

=====		

8.6 OBUSTAVLJANJE POTROŠAČKOG RAČUNA ZBOG PREPUNJAVANJA

Račun može da bude obustavljen prije evidentiranja određene prodaje ako se pojavi prepunjavanje (prekoračenje granice od 42.949.672.95) za neke od sljedećih suma:

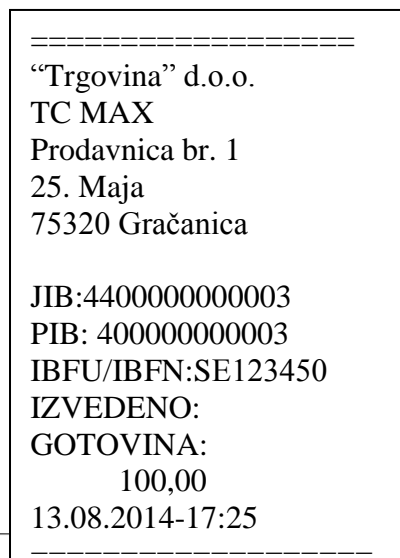
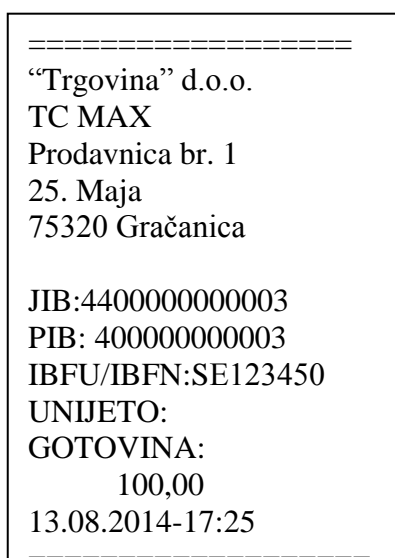
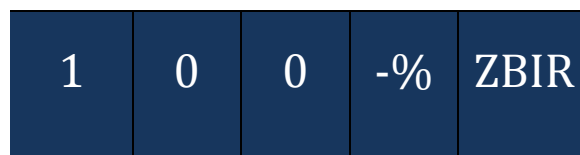
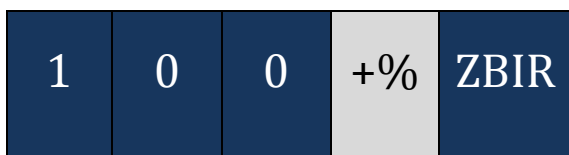
- ukupna suma u računu (ili ako su dostignuta maksimalno 100 unosa za jedan potrošački račun) – pojavljuje se natpis **PREPUNJAVANJE!**
- ukupna suma po nekoj poreskoj stopi – natpis **PREPUNJAVANJE !**
- ukupna suma u artiklima – natpis **PREPUNJAVANJE.**

Ako se slična situacija pojavi, račun mora da se završi do trenutne prodaje i da se odštampa nefiskalni izveštaj s poništavanjem ili dnevni izvještaj poslije čega kasa može da nastavi da radi u režimu Prodaja.

8.7 SLUŽBENI UNOS ILI PODIZANJE NOVCA

Prije početka novog računa, unesite iznos i pritisnite taster:

- <+> za službeni unos novca
- <-> za službeno podizanje novca
- kasa POSTAVLJA pitanje o vrsti plaćanja, po kojoj sumi da unese ili podigne unijetu sumu: **PLAĆANJE: 1-4<>**. Tasterom <ZBIR> unosi se novac u osnovnoj vrsti plaćanja, tasterima <2>-<4> po nekoj od ostalih načina plaćanja
 - ako vršimo službeno podizanje novca, kasa nam to neće dozvoliti ako ne postoji dovoljno novca u kasi za ovu vrstu plaćanja

8.8 PRINTANJE DUPLIKATA

Nakon štampanja fiskalnog isječka EFK će nam na ekranu ispisati „KOL=DUPLICAT/BR“. Ukoliko pritisnete tipku <KOL> štampa se kopija posljednjeg dokumenta, a pritiskom na tipku na bilo koju drugu tipku odbijate kopiju računa.

Svaka kopija računa ima dva datuma i dva digitalna potpisa – jedan za originalni račun i jedan za duplikat.

Takođe je moguće retroaktivna štampa duplikata iz meniji **DUPLIKATI**. U meniju DUPLIKATI se nalaze podmeniji:

- DUPLIKAT RAČUNA
- DUPLIKAT REKL. RAČUNA
- DUPLIKAT DNEVNOG IZVJEŠTAJA
- DUPLIKAT PRESJEKA STANJA
- DUPLIKAT PERIODIČNOG IZVJEŠTAJA

Za štampu duplikata računa, reklamiranog računa ili dnevnog izvještaja je potrebno unijeti broj dokumenta čiji duplikat želimo štampati, dok je duplikat presjeka stanja i periodičnog izvještaja moguće štampati samo zadnje štampane dokumente.

Ulaskom u podmenije duplikat računa, reklamiranog računa ili dnevnog izvještaja na displeu se pojavljuje „BROJ: N“, gdje „N“ prestavlja posljednji štampani dokument izabranog tipa duplikata.

Duplikat nekog dokumenta je moguće štampati više puta i u više navrata.

8.9 IZDAVANJE RAČUNA PRAVNIM LICIMA

Nakon što ste unijeli sve stavke na račun, možete odbrati kupca (Pravno lice) iz baze podataka ili unesite novog kupca kako slijedi:

- Nakon što smo dodali sve stavke pritisnemo sukcesivno <SMN><NP>
- EFK će zatražiti IBK: 000000000000,
- EFK pretražuje bazu klijaneta i provjerava za odgovarajući ID kupca
- Ukoliko pronade odgovarajući IBFK u bazi on se učitava i može se izvršiti uplata ili dalja prodaja
- Ako nema podudaranja EFK će ispisati na ekranu „NIJE PROGRAMIRAN“ i sačekati dalje komande. Možete pritisnuti
 za izlaz iz pretraživanja kupaca

- Pritiskom tipke <ZBIR> započinje se dodavanje novog kupca (ukoliko nema više mjesta u bazi za dodavanje novog kupca, EFK će na ekran ispisati „PREPUNJAVANJE“)
- Pri dodavanju novog kupca imamo sljedeća polja:
 1. IBK
 2. Linija 1 (Naziv kupca)
 3. Linija 2 (Adresa kupca)
 4. Linija 3 (Ulica i mjesto)
 5. Linija 4 (nije obavezna)
- Potrebno je unijeti najmanje 3 a najviše 4 reda opisa kupca.

U toku računa moguće je pretraživati bazu kupaca po IBK, po broju ili po nekoj od 4 linije i to na način da:

- nakon što započnemo dodavanje kupca tipkama <SMN> <NP> (pojavi se IBK: 0000000000000)
- pritisnemo tipku <ART> nakon čega se pojavljuje slovo „p“ koje označava pretragu i prikazuje IBK prvog kupca
- tipkom <ART> prelazimo na sljedeću liniju kupca
- tipkom <NP> ili <MZB> prelazimo na istu liniju sljedećeg kupca
- Nakon što pronađemo željenog kupca tipkom <ZBIR> ga dodajemo na račun

- Novi kupac će se pojaviti na račun u te će biti pohranjen u bazu podataka. Podaci o kupcu se na račun štampaju odmah iznad digitalnog potpisa i logotipa

U restoranskom režimu rada kupce možemo unijeti tek nakon zatvaranja računa (vidi poglavlje 10)

Tipke

<SMN><NP>
[4164121245564]
<ZBIR>

	
ZA UPL M	25,00
ČEK: FBiH	20,00
GOTOVINA	10,00
UPLAĆENO:	30,00
POVRAT	5,00

KUPAC:	
IBK: 4164121245564	
Gracanic	
Patriotske lige 8	

0123456789abcdef01	
23456789abcdef	

Identifikacioni broj kupca
Adresa
Ulica i broj

10 PORUKE O GREŠKAMA

Poruka za grešku	Mogući uzroci
Prepunjen račun	Dostignuto 100 prodaja ili je nadmašena najveća ukupna suma 42.949.672,95
Prepunjivanje	Količina ili suma veća od maksimalno dozvoljene.
Nema prodaje	Pokušaj da se obavi plaćanje ili storniranje bez prethodno izvršene prodaje
Nije programiran	Zabranjena upotreba artikla (poništen naziv)
Unesite cijenu	Pokušaj prodaje po artiklu bez prethodno programirane cijene artikla (upisati cijenu artikla i potvrditi sa <ZBIR>
Izvjestaj po art.	Prepunjavanje prometa jednog ili većeg broja artikala. Završite trenutni račun i štampajte nefiskalni izvještaj.
Dnevni izvještaj !	Prepunjavanje prometa neke pozicije u Dnevnom izvještaju. Štampajte dnevni izvještaj
Pogrešna komanda !	Pogrešan ili trenutno nedozvoljen niz tastera
Stavite papir	Nema papira,prekontrolišite prisustvo papira u kasi
Zagrejan štampač!	Povišena temperatura štampača. Sačekajte da se glava štampača ohladi.
Ostaje NN bl.FM	Fiskalna memorija je gotovo puna. Poruka se štampa prije svakog Dnevnog izvještaja i prikazuje na ekranu displeja ako je u fiskalnoj memoriji ostalo mjesta za manje od 50 izvještaja
Puna FM!	Puna fiskalna memorija. Kasa ne može da radi u režimu evidentiranja i obavlja funkcije režima Programiranja koje ne trebaju upis u FM jer je puna. Mogu se štampati izvještaji i prebacivati podaci na PC računar.

11 REŽIM IZVJEŠTAJA

Iz glavnog menija kase izaberite režim “ **Fiskalni izvještaji** ” ili “ **Nefiskalni izvještaji**„ i pritisnuti <ZBIR>.

Nakon toga unesite lozinku. Validne su sve lozinke kasira, servisera kao i lozinka izvještaja.

Poslije štampanja fiskalnog izvještaja moguće je odmah oštampati jednu kopiju fiskalnog izvještaja ili više njih iz menija DUPLIKATI.

Poslije štampanja nefiskalnog izvještaja EFK pita za brisanje svih zapisa u iznosu i količini i generiše novi izvještaj.

11.1 MENI IZVJEŠTAJA

U ovom režimu možete da birate između sljedećih vrsta izvještaja:

Fiskalni izvještaji

- ◆ dnevni izvještaj
- ◆ presjek stanja
- ◆ periodični izvještaj po datumima
- ◆ periodični izvještaj po brojevima

Prilikom štampanaja dnevnog izvještaj podaci i MD5 dokumenta iz operativne memorije se prebacuju u FM i električni žurnal .

Nefiskalni izvještaji

- ◆ izvještaj po artiklima

Biranje vrste izvještaja se vrši tasterima <NP> ili <MZB> a štampanje izvještaja potvrđuje se pritiskivanjem tastera <ZBIR>.

Ako ste selektovali Periodični izvještaj pod datumima iz FM, morate dodatno unijeti:

- Početni datum i vrijeme izvještaja: EFK prikazuje po default-u prvi dan mjeseca u 00:00 sati. Dozvoljeno je da unesete bilo koji dan poslije fiskalizacije
- Krajnji datum i vrijeme izvještaja: EFK prikazuje po default-u tekući datum i vrijeme. Možete selektovati datum i vrijeme ne ranije nego inicijalno i ne kasnije nego tekuće.

Ako ste selektovali Periodični izvještaj po brojevima iz FM, morate dodatno unijeti :

- Broj prvog Periodičnog izvještaja uključenog u izvještaj (1....2 000)
- Broj zadnjeg Periodičnog izvještaja uključenog u izvještaj(1....2 000)

Oba unosa imaju isti izgled

Napomena: Poslije štampanja svakog periodičnog izvještaja, EFK vrši osvježavanje podataka, stavljajući ih u neizbrisivu memoriju. Ovaj proces zahtjeva oko 50 sekundi i preporučuje se da ne bude prekidano (prekid napajanja u toku procesa osvježavanja ne uzrokuje gubitak informacija).

DNEVNI IZVJEŠTAJ I PRESJEK STANJA

Prdavnica d.o.o DRAKSTOR 25. Maja 5 75320	Naziv obveznika zakona Naziv prodajnog mjesta Adresa objekta Gračanica	Prdavnica d.o.o DRAKSTOR 25. Maja 5 75320
JIB: 1234567890123 PIB: 234567890123 IBFM: VT000170	Poreski broj obveznika zakona PDV broj poreskog obveznika ID broj fiskalne memorije	JIB: 1234567890123 PIB: 234567890123 IBFM: VT000170
PRESJEK STANJA 02.09.2010. 10:02	Vrsta izvještaja Datum i vrijeme izvještaja	DNEVNO IZVJEŠĆE 02.09.2010. 10:02
BF: 14 -30 RF: 0 -0 DI: 4 /1996	Prvi i zadnji račun za period izvještaja Prva i zadnja reklamacija za period Broj dnevnog izvještaja / odbrojanje preostalih DI	BF: 14 -30 RF: 0 -0 DI: 4 /1996
SERVISI: 0/2	Broj servisa u periodu/ ukupan broj servisa	SERVISI: 0/2
RESETI: 0/2	Broj reseta u periodu/ ukupan broj reseta	RESETI: 0/2
POREZNE STOPE 0/0	Izmjena PS u periodu/ukupan broj poreznih stopa	POREZNE STOPE 0/0
SEA: 0 / 6 SRA: 0 / / 6	Broj storniranih/broj evidentiranih artikala Broj storniranih reklamacija/broj reklamiranih artikala	SEA: 0 / 6 SRA: 0 / / 6
SEP : 0,00 SRP: 0,00	Vrijednost ukupnog storniranog evident. prom Vijednost ukupnog storniranog reklam. Prom.	SEP : 0,00 SRP: 0,00
EVID. PROMET: TA: 159,80 TE: 0,00 TJ: 0,00 TK: 0,00 TM: 0,00 TU: 159,80	Vrijednost ostvarenog evidentiranog prometa po poreskoj stopi	EVID. PROMET: TA: 159,80 TE: 0,00 TJ: 0,00 TK: 0,00 TM: 0,00 TU: 159,80
EVID. POREZ: ZA: 0,00 ZE: 0,00 ZJ: 0,00 ZK: 0,00 ZM: 0,00 ZU: 0,00	Iznos evidentiranog poreza po poreznoj stopi	EVID. POREZ: ZA: 0,00 ZE: 0,00 ZJ: 0,00 ZK: 0,00 ZM: 0,00 ZU: 0,00
REKL.PROMET: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00	Vrijednost ostvarenog reklamiranog prometa po poreskoj stopi	REKL.PROMET: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00
REKL.POREZ: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00	Iznos ostvarenog reklamiranog poreza po poreznoj stopi	REKL.POREZ: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00
STANJE U KASI GOTOVINA 159,80 ČEKOVI: 0,00 KARTICE: 0,00	Vrijednost prometa po vrstama plaćanja	DFB723E0846EF8B8E 6BF1DF98264CBB
VIRMANI: 0,00		
DFB723E0846EF8B8E 6BF1DF98264CBB		
		

11.2 PERIODIČNI IZVJEŠTAJ IZ FISKALNE MEMORIJE

Naziv obveznika zakona
 Naziv prodajnog mjesta
 Adresa objekta
 Gračanica

Poreski broj obveznika zakona
 PDV broj poreskog obveznika
 ID broj fiskalne memorije

Vrsta izvještaja

Vremenska odrednica početka izvještajnog perioda
 Vremenska odrednica kraja izvještajnog perioda

Broj računa u izvještajnom periodu
 Brojreklamiranih računa u izvještajnom periodu
 Broj dnevnog izvještaja - / ukupan broj dnevnih izvještaja

Broj servisnih intervencija u periodu/ ukupan broj servisnih intervencija

Broj reseta u periodu/ ukupan broj reseta
 Datum, vrijeme i tip reseta

Izmjena PS u periodu/ukupan broj promjena poreznih stopa

Broj storniranih/broj evidentiranih artikala
 Broj storniranih reklamacija/broj reklamiranih artikala

Vrijednost ukupnog storniranog evident. prom
 Vrijednost ukupnog storniranog reklam. Prom.

Vrijednost ostvarenog evidentiranog prometa po
 poreskoj stopi

Iznos evidentiranog poreza po poreskoj stopi

Vrijednost ostvarenog reklamiranog prometa po poreskoj
 stopi

Iznos ostvarenog reklamiranog poreza po poreskoj stopi

Prdavnica d.o.o DRAKSTOR 25. Maja 5 75320
JIB: 1234567890123 PIB: 234567890123 IBFM: VT000170
PERIODIČNO IZVJEŠĆE Od 30.08.2010 12:07 Do 02.09.2010. 10:02
BF: -30 RF: 0 -0 DI: 1 -4 02.09.2010. 10:03
SERVISI: 0 / 0
RESETI: 2 / 0 02.09.2010. 09:24P 02.09.2010. 09:24P
POREZNE STOPE 0 / 0
SEA: 3 / 15 SRA: 0 / / 4
SEP : 10,00 SRP: 0,00
EVID. PROMET: TA: 193,64 TE: 0,00 TJ: 0,00 TK: 0,00 TM: 0,00 TU: 193,64
EVID. POREZ: ZA: 0,00 ZE: 0,00 ZJ: 0,00 ZK: 0,00 ZM: 0,00 ZU: 0,00
REKL.PROMET: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 27,88
REKL.POREZ: AT: 0,00 ET: 1,60 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 1,60
DFB723E0846EF8B8E 6BF1DF98264CBB

11.3 IZVJEŠTAJI PO ARTIKLIMA

Datum i vrijeme posljednjeg poništavanja izveštaja
Datum i vrijeme štampanja izveštaja

Naziv artikla (može da se nastavi na sljedećem redu)
Prodana količina
Promet po artiklu

Ukupan promet po svim artiklima

Raport sa nuliranjem (nema ga u raportu bez nuliranja)

Datum,vrijeme i broj izvještaja

```

~~~~~
IZVJEŠTAJ
ARTIKALA
13.02.10.-12:30
19.09.03-13:24
-----
KAFA
Količina    123,456
Promet      1234,56
.....
SUMA:       1234,56

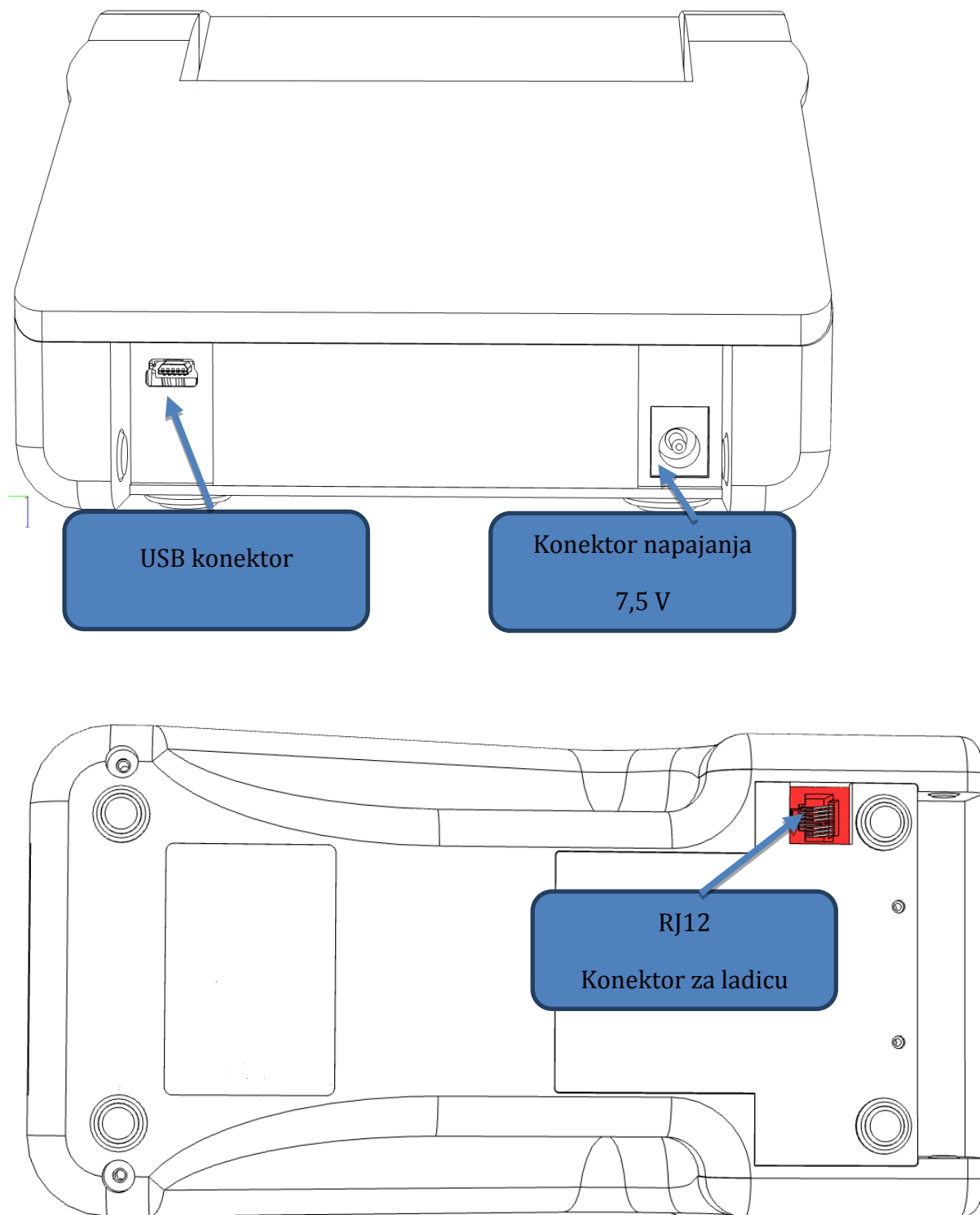
ARTIKLI = 0Z2
-----
19.02.10.-13:24
BROJ 2
~~~~~

```

Napomena: Svi nefiskalni izvještaji su finansijski usaglašeni sa fiskalnim. Nefiskalni dokumenti nemaju fiskalni grafički logo niti sadrže ključne riječi iz fiskalnih dokumenata.

12 PRIKLJUČENJE DODATNIH UREĐAJA

Na slici ispod prikazan je raspored priključaka za RS232 interfejsa.

Za raspored signala na priključcima pogledajte Servisno uputstvo.

13 TERMINAL

EFK radi sa terminalom **Tring M660** baziranom na GSM modulu NEOWAY M660, koji je integrisan u kućište fiskalnog uređaja.

Za normalan rad je potrebna GSM mreža. Aplikacija koja se izvršava unutar terminala, urađena je u skladu sa odgovarajućim fiskalnim propisima. Terminal je dizajniran da radi autonomno bez ikakve intervencije korisnika.

Terminal je namijenjen prijenosu zahtjevanih podataka iz fiskalne kase Tring ONE na server Poreske uprave u odgovarajućem formatu, te davanje naloga fiskalnom uređaju za štampanje potvrde o uspješnom prijenosu podataka.

Očitavanje se vrši nakon zahtjeva iz Poreske uprave, prijemom specijalnih komandi sa servera. Tip prenesenih podataka je takođe kontrolisan od strane servera.

Moguće je i ručno pokretanje prenosa podataka na server PU izborom odgovarajuće komande (PRIJENOS PODATAKA) iz glavnog menija.

13.1 RAD S TERMINALOM

Nakon starta terminala (fiskalne kase), terminal prolazi kroz inicijalizacioni proces, postavlja vrijeme čitanjem sa odgovarajućeg servera za vrijeme, ispituje status i vrši određeno samotestiranje. Ovaj proces je indiciran sa višestrukim uključivanjem i isključivanjem zelene LED diode **TRF**. Ako terminal nakon 15-ak sekundi ne izlazi iz inicijalizacionog procesa neki od servisnih parametara nije dobro postavljen, ili nema sim kartice (GSM mreže). U slučaju da postoji bilo kakav problem prilikom uključivanja terminala na displeju kase se ispisuje poruka sa kodom greške (Prilog 1). Ako je ovo slučaj odmah pozovite ovlaštenog servisera.

Nakon inicijalizacije terminal je u svom normalnom radnom modu. Ako **INQ** (crvena LED dioda svijetli), terminal zahtijeva očitavanje podataka iz kase u narednih 12 sati.

Ukoliko je uključena crvena **INQ** dioda znači da imamo zahtjev PU za prenos podatka koji treba da se izvrši u toku narednih 12 sati u određeno vrijeme, svakih 15

minuta se oglašava zvučni signal da imamo zahtjev za prenos od strane PU. Kada se prenos pokrene gasi se crvena LED INQ dioda a pali se zelena **TRF** dioda koja blinka na svak0 1- 2 sekundi i pokreće se prenos podataka s tim da se na displeju ispisuje naziv zahtjevanog fajla koji se prenosi(npr. TAX001.DAT, SERVICE001.DAT, RESET001.DAT, SALE00001.DAT, INVOICE00001.DAT). Ukoliko terminal ne uspije prenijeti podatke u definisano vrijeme (od strane PU) pokušat će prenos ponovno za 2 min i tako do 4 puta pokušava, ako ni tada ne uspije zakazuje se novo vrijeme prenosa koje se pomijera za 24 h (narednog dana u isto vrijeme). Za vrijeme dok terminal čeka na ponovni pokušaj prenosa na displeju kase odbrojava 2 minuta unazad.

Nakon uspješnog prenosa podatka na server PU kasa će odštampati potvrdu o uspješnom prenosu.

Napomena: U slučaju da se u toku prenosa prekine napajanje EFK, nakon ponovnog uključenja kasa će nastaviti proces prenosa podataka. U slučaju kada kasa prenosi fajl na server PU na ekranu je ispisan naziv fajla i tada se blokira rad na kasi dok se ne završi prenos započetog fajla. Ako nije bilo prometa u periodu za koji se šalju podaci tada se prenose prazni fajlovi SALEXXXXX.DAT i INVOICE.XXXXX.DAT te se štampa periodični čije su sve vrijednosti postavljene na 0.

14 PAPIR

Štampanje dokumenata vrši se na papiru čiji kvalitet osigurava čitanje podataka iz fiskalnih dokumenata u roku koji je definisan zakonom.

Korisnik EFK je dužan koristiti isključivo papir koji je preporučen od strane proizvođača.

Preporučene vrste papira su papir proizvođača:

- **Koehler** termalni papir i
- **Mitsubishi** termalni papir

Širina trake je 57 mm

Ove dvije vrste papira osiguravaju štampanje dokumenata čije je čitanje i čuvanje omogućeno u roku od minimalno 5 godina uz pravilno skladištenje (čuvanje) od strane korisnika.

Ove tvrdnje su zagarantovane ukoliko se :

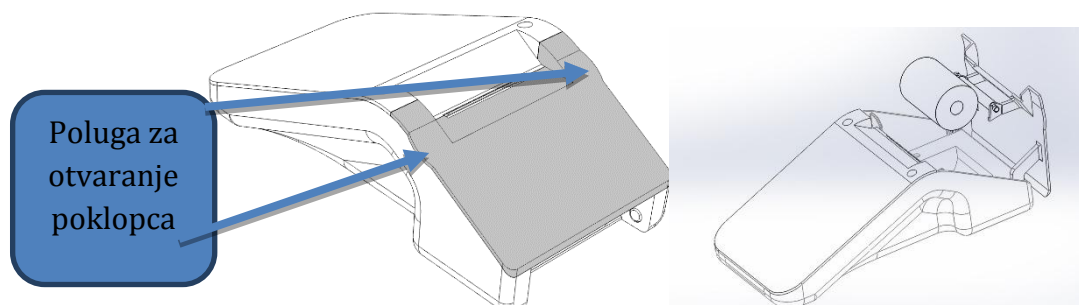
- Izbjegava izlaganje jakom svjetlu,
- Papir čuva na temperaturi između 18-25 °C
- Stalne vlažnosti zraka ($50 \pm 10\%$ relativna vlažnost)

Određeni uticaji mogu ograničiti trajnost štampe, a to su:

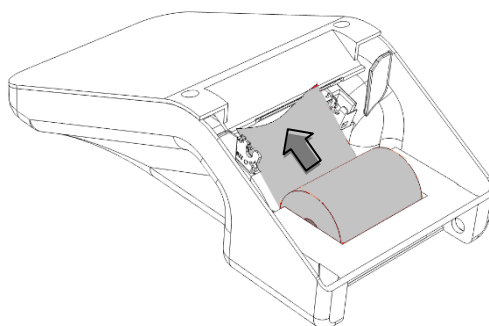
- Duže izlaganje temperaturi iznad 40 °C
- Skladištenje u mokrom ili vlažnom okruženju
- Dodir sa mastima, alkoholom i gorivom te ostalim agresivnim agensima
- Izlaganje sunčevoj svjetlosti
-

14.1 UMETANJE PAPIRA TRAKE RAČUNA

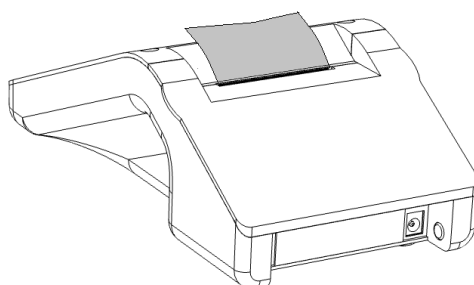
1. Otvoriti poklopac kućišta za papir označen tamnijom bojom

2. Umetnuti rolnu papira na predviđenu poziciju

3. Povučí kraj papira preko termo glave te zatvoriti poklopac kućišta papira

15 ODRŽAVANJE I ČIŠĆENJE

Da bi kasa radila dugo i ispravno potrebno je držati se sljedećih propisa:

- ◆ da se čuva od udara, jakih potresa i mehaničkih kvarova;
- ◆ mjesto smještaja kase ne smije biti pod direktnim dejstvom izvora toplote;
- ◆ vazduh u prostoriji u kojoj će raditi kasa ne smije imati veliku količinu prašine i relativna vlažnost u njoj ne smije da bude veća od 80%;
- ◆ napon napajanja mora da iznosi 220(- 10% + 15%) V frekvencija 50+- 1 Hz.
- ◆ površine štapača i tastature moraju se redovno čistiti od prašine, djelića papira i dr. sa usisivačem ili mekom četkom;
- ◆ kasu smije otvarati, u svrhu popravke , samo ovlašteni serviser
- ◆ remont, održavanje i čišćenje se obavljaju obavezno uz isključenu kasu;
- ◆ ako je kasa u kvaru, rad sa njom se prekida sve dok se kvar ne otkloni;

15 FUNKCIONALNO TEHNIČKE KARAKTERISTIKE UREĐAJA

15.10 VREMENSKE ODREDNICE

1. Unošenje datuma sa formatom dd.mm.gggg. nakon skidanja servisne plombe. 2/21

U ovom režimu na displeju se prikazuju trenutni datum i vrijeme. Poslije pritiska <ZBIR> i unosa lozinke (samo serviseri) isti se mogu mijenjati. Prije promjene vremena mora se uraditi Dnevni izvještaj. Lozinka servisera obezbeđuje puni pristup za korekciju datuma i vremena, ako je stavljen servisni kratkospojnik (džamper) na osnovnoj ploči.

Format datuma je **dd.mm.gggg.** (dd- za dan, mm- mjesec, gggg-zagodinu)

2. Unošenje vremena sa formatom hh:mm nakon skidanja servisne plombe 2/21

U ovom režimu na displeju se prikazuju trenutni datum i vrijeme. Poslije pritiska <ZBIR> i unosa lozinke (samo serviseri) isti se mogu mijenjati. Prije promjene vremena mora se uraditi Dnevni izvještaj. Lozinka servisera obezbeđuje puni pristup za korekciju datuma i vremena, ako je stavljen servisni kratkospojnik (džamper) na osnovnoj ploči.

Format sata je **hh:mm** (hh- za sat, mm- za minute)

3. Omogućavanje unošenja u fiskalnu memoriju vremenskih odrednica kraja fiskalizacije, u dozvoljenom periodu 2/33

Za datum kraja fiskalizacije uzima se datum i vrijeme potvrde ulaska u fiskalni režim.

4. Omogućavanje kontrole unesenih vremenskih odrednica, tako da unesene vremenske odrednice ne mogu biti starije od vremenskih odrednica koje su već predhodno smještene u fiskalnu memoriju 2/21

Kasa provjerava i ne dopušta da se unese raniji datum od datuma posljednjeg upisa u fiskalnu memoriju.

5. Onemogućavanje promjene vremenskih odrednica časovnika realnog vremena datuma u zabranjenom periodu bez skidanja servisne plombe. 2/21

Prije promjene vremena mora se uraditi Dnevni izvještaj. Lozinka servisera obezbeđuje puni pristup za korekciju datuma i vremena, ako je stavljen servisni kratkospojnik (džamper) na osnovnoj ploči.

6. Omogućavanje promjene zimskog u ljetnje računanje vremena i obrnuto, bez skidanja servisne plombe, u dozvoljenom periodu(jednom godišnje). 2/21

Promjena vremena sa ljetnjeg na zimsko računanje vremena i obratno vrši se automatski.

Posljednje nedjelje u Oktobru u 3:00 sat se postavlja na 2:00 vrijeme se postavlja na **zimsko računanje vremena**.

Posljednje nedjelje u Martu u 2:00 sat se postavlja na 3:00 vrijeme se postavlja na **ljetno računanje vremena**.

15.11 POREZNE STOPE

1. Porezne stope 2/23

Moraju se unijeti opisi za najviše 5 poreskih stopa

2. Oznake poreznih stopa 2/23

(A,E,J,K, M)

3. Unošenje vrijednosti poreznih stopa sa 4 cifre sa 2 decimalne #N,NN% 2/23

Moguće je unijeti vrijednost porezne stope od 0,00% i 99,99%

4. Onemogućavanje promjene specifikacije poreznih stopa u dozvoljenom periodu 2/24

Pristup funkciji je moguć jedino poslije urađenog Dnevnog izvještaja sa nuliranjem. U protivnom pristup se odbija, nije moguća izmjena, na svaki pokušaj izmjene oglašava se zvučni signal.

5. Omogućavanje promjene specifikacije poreznih stopa u dozvoljenom periodu 2/24

Ovoj funkciji pristup ima jedino ovlašćeni serviser i kasir broj 1;

Pristup funkciji je moguć jedino poslije urađenog Dnevnog izvještaja. U protivnom pristup se odbija, nije moguća izmjena, na svaki pokušaj izmjene oglašava se zvučni signal.

6. Smiještanje u fiskalnu memoriju 30 zapisa o specifikaciji i vremenskim odrednicama promjene poreskih stopa 2/24

Poreske stope se mogu mijenjati samo poslije štampanja Dnevnog izvještaja a prije pravljenja prvog računa. Na sledećem izvještaju nakon promjene porezne stope broj promjena poreskih stopa će se uvećati za 1 i ispod će biti napisan

datum i vrijeme promjene porezne stope. Može se unijeti maksimalno 30 promjena poreskih stopa, nakon čega se kasa blokira za dalju prodaju.

7. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalne kase, nakon smještanja u fiskalnu memoriju 30 zapisa o specifikaciji i vremenskim odrednicama promjene poreznih stopa 2/25

Može se unijeti maksimalno 30 promjena poreskih stopa, nakon čega se kasa blokira za dalju prodaju. Poslije 25 promjena kasa generiše vizuelno upozorenje(pri svakom uključenju).

8. Omogućavanje očitavanja sadržaja fiskalne memorije preko porta fiskalne kase, nakon smještanja u fiskalnu memoriju 30 zapisa o specifikaciji i vremenskim odrednicama promjene poreznih stopa 2/25

Kasa dozvoljava 30 promjena poreskih stopa. Pri pokušaju da se izvrši više od 30 promjena na displeju se prikazuje poruka **NIJE DOZVOLJENO!** (očitanje sadržaja fiskalne memorije preko porta je moguće)

15.12 RESETI

1. Implementacija bar jedne vrste reseta od navedenih vrsta reseta:

- a) „C“ za brisanje cjelokupnog sadržaja operativne memorije;
- b) „P“ za brisanje podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu u operativnoj memoriji;
- c) „B“ za brisanje baze artikala u operativnoj memoriji;
- d) „D“ reset deblokade sofvera be brisanja cjelokupno sadržaja operativne memorije, podataka o ostvarenom prometu i baze artikala u operativnoj memoriji. **2/13**

Implementirana je „P“ vrsta reseta.

15.13 DNEVNA IZVJEŠĆA

1. Smijestanje zapisa iz dnevnih izvještaja u fiskalnu memoriju, koji obuhvataju: podatke o ostvarenom evidentiranom prometu po poreznim stopama između dva uzastopna formiranja dnevnog izvještaja, podatke o ostvarenom reklamiranom prometu po poreznim stopama između dva uzastopna formiranja dnevnog izvještaja, broj posljednjeg fiskalnog racuna izdatog prije formiranja dnevnog izvještaja, broj posljednjeg reklamiranog računa izdatog prije formiranja dnevnog izvještaja, podatke o ukupnom storniranom evidentiranom prometu između dva uzastopna formiranja dnevnog izvještaja, podatke o ukupnom storniranom reklamiranom prometu između dva uzastopna formiranja dnevnog izvještaja, podatke o

broju storniranih evidentiranih artikala, podatke o broju evidentiranih artikala, podatke o broju storniranih reklamiranih artikala, podatke o broju reklamiranih artikala i vremenske odrednice formiranja dnevnog izvještaja. 2/7

Energonezavisna fiskalna memorija za čuvanje obavljenog prometa po 5 poreskih stopa i ukupni promet za 2 000 izvještaja i višekratno upisivanje svih podešavanja kase (reklamirani promet, artikli, podgrupe, grupe, logo, te 80 servisa, 50 reseta i 30 promjena poreskih stopa, broj posljednjeg fiskalnog računa)

2. Smiještanje u fiskalnu memoriju minimalno 1850 zapisa iz dnevnih izvještaja. 2/7

U fiskalnu memoriju se može smjestiti 2000 zapisa dnevnih izvještaja.

3. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalnog uređaja, nakon popunjavanja tabele dnevnih izvještaja u fiskalnoj memoriji. 2/7

Kada se napuni broj od 2000 dnevnih izvještaja u tabeli kasa blokira svaki dalji rad i generiše vizualno upozorenje. Potrebna je zamjena FM

4. Vizualno i stampano obavještenje o potrebi za zamjenu fiskalnog modula prije svakog formiranja dnevnog izvještaja, u slučaju da je broj preostalih mogućih smijestanja zapisa iz dnevnih izvještaja u fiskalnu memoriju manji od 50. 2/7

Kasa generiše vizuelno upozorenje kada je broj izvještaja veći od 1945

15.14 EVIDENTIRANJE PROMETA

1. Prijem komandi od kasira preko tipkovnice fiskalnog uređaja 2/11

Kasa može primiti komande od kasira preko tastature fiskalnog uređaja na sljedeći način:

- numerički tasteri <0>...<9> se koriste za unos količina, suma i brojeva;
- taster sa duplom nulom unosi dvije nule u cijenu;
- taster
 obično se koristi za odustajanje ili brisanje teksta;
- taster <REŽ> mijenja radni režim (iz menija);
- taster <SMN> daje drugu funkciju nekom od ostalih tastera;
- tasteri <KOL>, <ART> i <NP> služe za pristup količinama, artiklima i načinu plaćanja;
- <MZB> i <ZBIR> prikazuju međuzbir i ukupnu sumu računa;
- Nakon pritiskanja decimalne tačke ne može se unijeti više više od 3 cifre.

2. Prijem komandi od nadređenog računara putem porta fiskalnog uređaja. 2/7

EFK može primati i izvršavati komande od nadređenog računara putem porta u režimu "Fiskalni štampač" ili izborom „Veza sa PC“ iz menija „Programiranje“.

3. Evidentiranje prometa, storniranje evidentiranog prometa, reklamiranje prometa i storniranje reklamiranog prometa u konvertibilnim markama zaokruživanjem na drugu decimalu 2/8

Kasa može da radi sa programiranim cijenama u diapazonima od 0,00...9999999,99 (rad sa decimalnim brojevima sa tačnošću 2 znaka poslije decimale)

Kasa dopušta evidentiranje suma za ukupno 12 cifara u isječcima i dnevnim i ostalim izvještajima u dijapazonu od 0,009999999999,99.

4. Smiještanje podataka o svakom pojedinačnom ostvarenom evidentiranom prometu i svakom pojedinačnom ostvarenom prometu u operativnu memoriju i memoriju elektroničkog žurnala. 2/12

Operativna (radna) memorija čuva podatke o svakom pojedinačnom ostvarenom evidentiranom prometu i svakom ostvarenom reklamiranom prometu u periodu između dva Dnevna izvještaja.

Elektronska knjižica čuva u sažetom vidu podatke o svim prodajama na dan. Pri havariskom resetu, u njoj sačuvana informacija, se koristi da se uspostave svi podaci potrebni za uspješan završetak dana, štampanje i upis dnevnog izvještaja u FM.

5. Grupisanje, sumiranje i iskazivanje podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu po poreznim stopama, uz upis u elektronski žurnal sa digitalnim potpisom po MD5 algoritmu. 2/14

Grupisanje, sumiranje i iskazivanje podataka o ostvarenom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu je realizovano na fiskalnim izvještajima.

Elektronski žurnal je zaseban uređaj sa 1 GB neizbrisive memorije, te je sposoban pohraniti i do 2.500.000 kopija svih izdanih fiskalnih i nefiskalnih dokumenata.

<p>75320</p> <p>-----</p> <p>JIB: 1234567890123 PIB: 234567890123 IBFM: VT000170</p> <p>-----</p> <p>PRESJEK STANJA 02.09.2010. 10:02</p> <p>BF: 14 -30 RF: 0 -0 DI: 4 /1996</p> <p>-----</p> <p>SERVISI: 0/2</p> <p>-----</p> <p>RESETI: 0/2</p> <p>-----</p> <p>POREZNE STOPE 0/0</p> <p>-----</p> <p>SEA: 0 / 6 SRA: 0 / / 6</p> <p>-----</p> <p>SEP: 0,00 SRP: 0,00</p> <p>-----</p> <p>EVID. PROMET: TA: 159,80 TE: 0,00 TJ: 0,00 TK: 0,00 TM: 0,00 TU: 159,80</p> <p>-----</p> <p>EVID. POREZ: ZA: 0,00 ZE: 0,00 ZJ: 0,00 ZK: 0,00 ZM: 0,00 ZU: 0,00</p> <p>-----</p> <p>REKL.PROMET: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00</p> <p>-----</p> <p>REKL.POREZ: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00</p> <p>-----</p> <p>STANJE U KASI GOTOVINA 159,80 ČEKOVI: 0,00 KARTICE: 0,00</p> <p>-----</p> <p>VIRMANI: 0,00</p> <p>-----</p> <p>DFB723E0846EF8B8E 6BF1DF98264CBB</p> <p>-----</p> <p>-----</p>	<p>Gračanica</p> <p>Poreski broj obveznika zakona PDV broj poreskog obveznika ID broj fiskalne memorije</p> <p>Vrsta izvještaja Datum i vrijeme izvještaja</p> <p>Prvi i zadnji račun za period izvještaja Prva i zadnja reklamacija za period Broj dnevnog izvještaja / odbrojavanje preostalih DI</p> <p>Broj servisa u periodu/ ukupan broj servisa</p> <p>Broj reseta u periodu/ ukupan broj reseta</p> <p>Izmjena PS u periodu/ukupan broj poreznih stopa</p> <p>Broj storniranih/broj evidentiranih artikala Broj storniranih reklamacija/broj reklamiranih artikala</p> <p>Vrijednost ukupnog storniranog evident. prom Vrijednost ukupnog storniranog reklam. Prom.</p> <p>Vrijednost ostvarenog evidentiranog prometa po poreskoj stopi</p> <p>Iznos evidentiranog poreza po poreskoj stopi</p> <p>Vrijednost ostvarenog reklamiranog prometa po poreskoj stopi</p> <p>Iznos ostvarenog reklamiranog poreza po poreskoj stopi</p> <p>Vrijednost prometa po vrstama plaćanja</p>	<p>75320</p> <p>-----</p> <p>JIB: 1234567890123 PIB: 234567890123 IBFM: VT000170</p> <p>-----</p> <p>DNEVNO IZVJEŠĆE 02.09.2010. 10:02</p> <p>BF: 14 -30 RF: 0 -0 DI: 4 /1996</p> <p>-----</p> <p>SERVISI: 0/2</p> <p>-----</p> <p>RESETI: 0/2</p> <p>-----</p> <p>POREZNE STOPE 0/0</p> <p>-----</p> <p>SEA: 0 / 6 SRA: 0 / / 6</p> <p>-----</p> <p>SEP: 0,00 SRP: 0,00</p> <p>-----</p> <p>EVID. PROMET: TA: 159,80 TE: 0,00 TJ: 0,00 TK: 0,00 TM: 0,00 TU: 159,80</p> <p>-----</p> <p>EVID. POREZ: ZA: 0,00 ZE: 0,00 ZJ: 0,00 ZK: 0,00 ZM: 0,00 ZU: 0,00</p> <p>-----</p> <p>REKL.PROMET: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00</p> <p>-----</p> <p>REKL.POREZ: AT: 0,00 ET: 0,00 JT: 0,00 KT: 0,00 MT: 0,00 UT: 0,00</p> <p>-----</p> <p>DFB723E0846EF8B8E 6BF1DF98264CBB</p> <p>-----</p> <p>=====</p> <p>~~~~~</p>
---	---	---

6. Automatsko formatiranje i prebacivanje podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu po poreznim stopama iz operativne memorije u fiskalnu memoriju prilikom formiranja

dnevnog izvješća uz upis u memoriju elektronskog žurnala sa digitalnim potpisom po MD5 algoritmu. 2/51

Prilikom štampanja dnevnog izvještaj podaci i MD5 dokumenta iz operativne memorije se prebacuju u FM i električni žurnal .

7. Iskazivanje podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu prema pravnim osobama sa sljedećim podacima: IBK, naziv pravne osobe, adresa sjedišta , ulica i grad praćeno upisom u memoriju elektroničkog žurnala. 2/44

- Pri dodavanju novog kupca imamo sljedeća polja:
 6. IBK – Identifikacioni broj pravnog lica
 7. Naziv kupca
 8. Adresa sjedišta
 9. Ulica i broj
- Potrebno je unijeti najmanje 2 a najviše 4 reda opisa kupca.
- Novi kupac će se pojaviti na računu te će biti pohranjen u bazu podataka. Podaci o kupcu se na računu štampaju odmah iznad digitalnog potpisa i logotipa

15.15 BROJAČ REDNIH BROJEVA**1. Onemogućavanje brisanja brojača rednog broja fiskalnog računa 2/35**

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

2. Onemogućavanje brisanja brojača rednog broja reklamiranog fiskalnog računa 2/32

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

3. Onemogućavanje brisanja brojača rednog broja izvještaja 2/32

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

4. Onemogućavanje brisanja brojača rednog broja servisiranja 2/31

Brojači servisnih intervencija se ne mogu brisati. Postavljaju se na nulu automatski u postupku fiskalizacije.

5. Onemogućavanje brisanja brojača rednog broja reseta 2/32

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

6. Onemogućavanje brisanja brojača rednog broja promjene poreznih stopa 2/35

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

7. Onemogućavanje brisanja brojača storniranih evidentiranih artikala 2/35

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

8. Onemogućavanje brisanja brojača evidentiranih artikala 2/35

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala, brojača reklamiranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

9. Onemogućavanje brisanja brojača storniranih reklamiranih artikala 2/35

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala, brojača reklamiranih artikala i brojača storniranih reklamiranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

10. Onemogućavanje brisanja brojača reklamiranih artikala 2/35

Brojači svih vrsta računa i fiskalnih izvještaja, kao i reseta, brojača evidentiranih i storniranih artikala, brojača reklamiranih artikala i brojača storniranih reklamiranih artikala te promjena poreskih stopa, se ne mogu brisati.

15.16 DISPLEJ

1. Vizuelno praćenje evidentiranja prometa, storniranja evidentiranog prometa, reklamiranja prometa i storniranja reklamiranog prometa na displeju za klijenta. 2/11

Na displeju klijenta se prate sve radnje kod prodaje artikala, storniranja stavki, storniranja računa (reklamacija) itd.

2. Vizuelno praćenje evidentiranja prometa, storniranja evidentiranog prometa, reklamiranja prometa i storniranja reklamiranog prometa na displeju za kasira. 2/11

Na displeju kasira se prate sve radnje kod prodaje artikala, storniranja stavki, storniranja računa (reklamacija) itd.

3. Postupak samotestiranja displeja 2/9

Kasa par sekundi prikazuje natpis **TRING**, gdje se vrši samotestiranje operativne, fiskalne i programske memorije i iostalih dijelova uređaja ako nisu ispravne blokira se dalji rad, a zatim ulazi u glavni meni i pokazuje natpis **PRODAJA**. **Testiranje**

displeja (Test. displeja). Na displeju se sukcesivno prikazuju svi znakovi iz EFK karakter generatora . Test se završava pritiskanjem bilo kog tastera.

- 4. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalnog uređaja, ako je u postupku samotestiranja utvrđeno da je bar jedan displej neispravan 2/11**

Ako se u radu utvrdi neispravnost displeja , korisnik mora odmah prekinuti rad i pozvati ovlašteni servis.

15.17 ŠTAMPANJE

- 1. Čitljivost odštampanih podataka na kontrolnoj papirnoj traci preporučenoj od ovlaštenog proizvođača u trajanju od najmanje tri godine od dana štampanja.**

Da (vidjeti specifikaciju proizvođača papira)

- 2. Štampanje fiskalnih dokumenata na službenom jeziku Federacije Bosne i Hercegovine 2/13**

-štampa na službenom jeziku Federacije Bosne i Hercegovine

-štampa dva službena pisma Federacije Bosne i Hercegovine (latinica i ćirilica)

- 3. Simulantno štampanje dokumenata identičnog sadržaja na papirnoj traci za isječke i na kontrolnoj papirnoj uz istovremeni upis u elektronski žurnal i digitalni potpis svih dokumenata prema MD5 algoritmu 2/13**

Simulantno štampanje dokumenata identičnog sadržaja na obje papirne trake uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

- 4. Simulantno štampanje duplikata fiskalnih dokumenata na papirnoj traci za isječke i na kontrolnoj papirnoj uz istovremeni upis u elektronski žurnal i digitalni potpis svih dokumenata prema MD5 algoritmu 2/13**

Simulantno štampanje dokumenata identičnog sadržaja na obje papirne trake uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

- 5. Štampanje podataka o svakom pojedinačno evidentiranom prometu na isječku fiskalnog računa i na kontrolnoj traci fiskalnog uređaja uz istovremeni upis u elektronski žurnal 2/13**

Simulantno štampanje dokumenata (računa, reklamiranih računa, duplikata računa i izvještaja) identičnog sadržaja na obadvije papirne trake uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

6. Štampanje podataka o svakom pojedinačno storniranom evidentiranom prometu na isječku fiskalnog računa i na kontrolnoj traci fiskalnog uređaja uz istovremeni upis u elektronski žurnal 2/13

Simulantno štampanje dokumenata (računa, reklamiranih računa, duplikata računa i izvještaja) o svakom evidentiranom prometa identičnog sadržaja na obadvije papirne trake uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

7. Štampanje podataka o svakom pojedinačno reklamiranom evidentiranom prometu na isječku fiskalnog računa i na kontrolnoj traci fiskalnog uređaja uz istovremeni upis u elektronski žurnal 2/13

Simulantno štampanje dokumenata (računa, reklamiranih računa, duplikata računa i izvještaja) o svakom evidentiranom prometa identičnog sadržaja na obadvije papirne trake uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

8. Štampanje podataka o svakom pojedinačno storniranom evidentiranom prometu na isječku fiskalnog računa i na kontrolnoj traci fiskalnog uređaja uz istovremeni upis u elektronski žurnal 2/13

Simulantno štampanje dokumenata (računa, reklamiranih računa, duplikata računa i izvještaja) o svakom evidentiranom prometa identičnog sadržaja na obadvije papirne trake uz istovremeni upis u elektronski žurnal kompletnog dokumenta sa digitalnim potpisom.

9. Odgovarajući izgled fiskalnog loga

Da

10. Dimenzija fiskalnog loga

Veličina loga je 7mm x 7mm

11. Onemogućavanje štampanja fiskalnih dokumenata prije fiskalizacije 2/33

Ako kasa nije fiskalizovana ne mogu se štampati fiskalni dokumenti. Fiskalni logo se štampa samo na fiskalnim dokumentima.

12. Omogućavanje štampanja tesnih dokumenata prije fiskalizacije 2/33

Samo je testne dokumente moguće štampati prije fiskalizacije i to fiskalni račun, kopiju fiskalnog računa, dnevni izvještaj i kopiju dnevnog izvještaja.

13. Onemogućavanje štampanja tesnih dokumenata nakon fiskalizacije 2/33

Nakon fiskalizacije uređaja nije moguće štampati tesne dokumente.

14. Onemogućavanje štampanja nefiskalnih dokumenata koji sadrže više od 5 znakova jednakosti („=“) ili više od 5 znakova oduzimanja („-“) u jednom redu:

Nije implementiran slobodan nefiskalni text

15. Mogućnost tiskanja bilo kojeg dijela baze artikala fiskalnog uređaja 2/28

Naizmenično pritiskanje <SMN> i <PRN> – štampanje od trenutnog artikla do kraja (artikal br.15999). Štampaju se samo programirani artikli. Štampanje se može zaustaviti pritiskom na taster
 pri čemu se on mora zadržati tokom nekoliko sekundi.

16. Nastavljanje svake počete, pa prekinute operacije usljed neispravnosti štampača, poslije popravke štampača. 2/13

Štampanje dokumenta će se nastaviti nakon popravke štampača.

17. Nastavljanje svake počete , pa prekinute operacije usljed prekidanja napajanja uz štampanu poruku o prekidu napajanja 2/46

Svaka prekinuta operacija prodaje ili štampanja, nastala usljed nestanka napajanja, može se nastaviti po dolasku napajanja. Dodatno za završetak započete operacije koristi se interno ugrađena baterija.

18. Omogućavanje pristupa dijelu kućišta radi zamjene papirnih traka bez skidanja servisne plombe 2/13

Kasa posjeduje otvor za zamjenu traka bez skidanja servisne plombe.

19. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalnog uređaja, ako je u postupku samotestiranja uvrđeno da je štampač neispravan 2/9

Testiranje se vrši automatski. Nakon uključivanja napona kasa par sekundi prikazuje natpis **TRING** , gdje se vrši samotestiranje operativne, fiskalne i programske memorije te ostalih dijelova uređaja ako nije ispravan bilo koji dio blokira se dalji rad.

20. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalne kase u odsustvu bilo papirne trake za isječke, bilo kontrolne papirne trake 2/13

Ako nema jedne ili obje trake, na displeju se pojavljuje poruka **STAVITE PAPIR**. Poslije postavljanja papira poruka na displeju se briše tasterima **
** ili **<ZBIR>**.

15.18 OPERATIVNA MEMORIJA

1. Trajane čuvanja sadržaja operativne memorije nezavisno od napajanja fiskalnog uređaja (dana) (važeća specifikacija proizvođača) 2/14

Blok radne memorije obezbjeđuje čuvanje informacije više od 3 mjeseca poslije isključenja napajanja. On se napaja pomoću ugrađene akumulatorske baterije.

2. Postupak samotestiranja operativne memorije 2/14

Poslije svakog uključivanja vrši se provjera memorije obradom različitih blokova, izračunavanjem kontrolnih suma i njihovim poređenjem sa analognim sumama upisanim prije isključenja uređaja. Ako se pronade neslaganje ili kod havarijskog nuliranja (reset) ,na displeju i štampaču prikazuje se i štampa poruka **GREŠKA u RAM-mem.**

Memorija se vraća u prvobitno stanje (brise se) i svi fiskalni registri se ponovo generišu iz elektronskog žurnala.

3. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalnog uređaja, ako je u postupku samotestiranja utvrđeno da je operativan memorija neispravna **2/14**

Poslije svakog uključanja vrši se provjera memorije obradom različitih blokova, izračunavanjem kontrolnih suma i njihovim poređenjem sa analognim sumama upisanim prije isključenja uređaja. Ako se pronade neslaganje ili kod havarijskog nuliranja (reset) ,na displeju i štampaču prikazuje se i štampa poruka **GREŠKA u RAM-mem.** Neophodno je da se obratite servisu sa kojim ste potpisali ugovor, jer je onemogućen dalji rad na kasi.

4. Unošenje naziva prodajnog mjesta **2/32**

DA

5. Unošenje adrese prodajnog mjesta **2/32**

DA

6. Unošenje u operativnu memoriju vrijednosti gotovine koju je u kasu uneo kasir („cash -in“) **2/45**

Prije početka novog računa, unesite iznos i pritisnite taster:

- <+%> za službeni unos novca
 - kasa POSTAVLJA pitanje o vrsti plaćanja, po kojoj sumi da unese ili izvede unijetu sumu: **PLAĆ.(ZBIR, 1-4)**. Tasterom <ZBIR> unosi se novac u osnovnoj vrsti plaćanja, tasterima <2>-<4> po nekoj od ostalih načina plaćanja

7. Unošenje u operativnu memoriju vrijednosti gotovine koju je u kasu izneo kasir („cash -out“) **2/45**

Prije početka novog računa, unesite iznos i pritisnite taster:

- <-%> za službeni izvod novca
 - kasa POSTAVLJA pitanje o vrsti plaćanja, po kojoj sumi da unese ili izvede unijetu sumu: **PLAĆ.(ZBIR, 1-4)**. Tasterom <ZBIR> unosi se novac u osnovnoj vrsti plaćanja, tasterima <2>-<4> po nekoj od ostalih načina plaćanja
 - ako vršite službeni izvod novca, kasa vam to neće dozvoliti ako ne postoji unos za ovu vrstu plaćanja

15.19 FISKALNA MEMORIJA

1. Trajanje pamćenja upisanih podataka bez napajanja (godina) 2/15

Trajanje čuvanja podataka u fiskalnoj memoriji je veći od 5 godina (obično 10 godina)

2. Postupak samotestiranja fiskalne memorije 2/34

Testiranje FM (Test. fisk. memor.): Vršiti se naizmjenično čitanje svih punih i prvog praznog upisa u fiskalnoj memoriji. Pri neuspješnom čitanju ili pogrešnoj kontrolnoj sumi, na displeju se javlja poruka **“Greška FM blok----”**. Poslije pritiska bilo kog tastera vrši se novi pokušaj da bi se taj upis pročitao. Kad test prođe uspješno na displeju se pojavljuje poruka **“Fiskalna mem. OK”**, ista poruka se i štampa.

3. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalnog uređaja, ako je u postupku samotestiranja utvrđeno da je fiskalno 2/34

Pri neuspješnom čitanju ili pogrešnoj kontrolnoj sumi, na displeju se javlja poruka **“Greška FM blok----”**. Poslije pritiska bilo kog tastera vrši se novi pokušaj da bi se taj upis pročitao. Kad test prođe uspješno na displeju se pojavljuje poruka **“Fiskalna mem. OK”**, ista poruka se i štampa.

4. Zaštita sadržaja fiskalne memorije od izmjena i brisanja 2/15

Podaci upisani u fiskalnu memoriju su zaštićeni dodatnim sklopom i ne mogu se mijenjati bez njenog potpunog uništenja!

5. Prebacivanje fiskalnog uređaja u režim čitanja memorije:

B) Ručno

15.20 ELEKTRONIČKI ŽURNAL

1. Trajanje pamćenja upisanih podataka bez napajanja (godina) 2/16

Trajanje čuvanja podataka u EŽ je veći od 5 godina (obično 10 godina)

2. Kapacitet memorije elektroničkog žurnala 2/16

Elektronski žurnal je zaseban uređaj sa 1 GB neizbrisive memorije, te je sposoban pohraniti i do 2.500.000 kopija svih izdanih fiskalnih i nefiskalnih dokumenata.

3. Postupak samotestiranja memorije elektroničkog žurnala 2/16

Poslije svakog uključanja vrši se provjera memorije EŽ obradom različitih blokova, izračunavanjem kontrolnih suma i njihovim poređenjem sa analognim sumama upisanim prije isključenja uređaja. Ako se pronade neslaganje ili ne otkrije žurnal na displeju se prikazuje poruka **ŽURNAL NE RADI**.

4. Onemogućavanje daljeg registrovanja prometa pomoću fiskalnog uređaja, ako je u postupku samotestiranja utvrđeno da je memorija elektroničkog žurnala neispravna 2/16

Neophodno je da se obratite servisu sa kojim ste potpisali ugovor, jer je onemogućen dalji rad na kasi.

5. Zaštita sadržaja memorije elektroničkog žurnala od izmjena i brisanja 2/16

Poslije svakog uključanja vrši se provjera memorije EŽ obradom različitih blokova, izračunavanjem kontrolnih suma i njihovim poređenjem sa analognim sumama upisanim prije isključenja uređaja. Ako se pronade neslaganje ili ne otkrije žurnal na displeju se prikazuje poruka **ŽURNAL NE RADI**.

6. Prebacivanje fiskalnog uređaja u režim čitanja memorije elektroničkog žurnala 2/16

Nakon povezivanja žurnala s PC-om preko USB porta potrebno je pokrenuti program „EJReader.exe“ žurnal se automatski prebacuje u režim čitanja memorije.

15.21 BAZA ARTIKALA

1. Unošenje naziva artikala 2/28

Za svaki artikal se mogu unijeti sljedeći parametri:

- naziv – najviše 36 simbola, u naziv se unosi i jedinica mjere;

2. Unošenje naziva jedinice mjere 2/28

U naziv se unosi i jedinica mjere.

3. Unošenje cijene jedinice mjere 2/28

cijena (koja se podrazumjeva) – može da se promijeni ili ponovo upiše.
Opseg - 0.00 – 9999999,99;

4. Unošenje oznake poreske stope 2/28

poreska stopa (0...5) - ne smije da bude poništena. Polje se može mijenjati samo ako je prethodno uređen Dnevni izvještaj po artiklima sa nuliranjem evidentiranih količina i suma;

5. Omogućavanje promjene cijene jedinice mjere 2/28

cijena (koja se podrazumjeva) – može da se promijeni ili ponovo upiše.
Opseg - 0.00 – 9999999,99;

6. Onemogućavanje promjene ili brisanja: naziva artikla, naziva jedinice mjere u dozvoljenom zabranjenom periodu 2/29

Promjena imena i poreske stope artikla može se izvršiti poslije štampanja Dnevnog izvještaja, u dozvoljenom periodu (od štampanja izvještaja do prve prodaje). Cijena se može uvijek promijeniti.

7. Omogućavanje promjene ili brisanja : naziva artikla, naziva jedinice mjere u dozvoljenom periodu 2/29

Promjena imena i poreske stope artikla može se izvršiti poslije štampanja Dnevnog izvještaja, u dozvoljenom periodu (od štampanja izvještaja do prve prodaje). Cijena se može uvijek promijeniti.

8. Mogućnost čitanja baze podataka preko porta fiskalnog uređaja. 2/7

U režimu “Fiskalni štampač” u kome dobija i izvršava komande od računara preko RS232C interfejsa

9. Ukupan broj artikala? 2/8

EFK može da evidentira prodaje 16000 artikala sa programiranom cijenom.

16. PRILOG 1

<i>/* Fiscal Errors Group 100 */</i>	
<i>ERROR FISCAL FORBIDEN PERIOD</i>	<i>= 100,</i>
<i>ERROR FISCAL SERVICE MODE</i>	<i>= 101,</i>
<i>ERROR FISCAL ITEM NOT PROGRAMMED</i>	<i>= 102,</i>
<i>ERROR FISCAL NOT CONFIRMED</i>	<i>= 103,</i>
<i>ERROR FISCAL SAME Z REPORT DATETIME</i>	<i>= 104,</i>
<i>ERROR FISCAL OPERATION CANCELED</i>	<i>= 105,</i>
<i>ERROR FISCAL OPERATION NOT ALLOWED</i>	<i>= 106,</i>
<i>ERROR FISCAL CANNOT DELETE CASHIER 1</i>	<i>= 107,</i>
<i>ERROR FISCAL INSUFFICIENT MONEY</i>	<i>= 108,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID TAX VALUE</i>	<i>= 109,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID TAX CHANGE NUMBER</i>	<i>= 110,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID STATUS</i>	<i>= 111,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID LAST FISCAL DATE</i>	<i>= 112,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID INVOICE FILE</i>	<i>= 113,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID FISCALIZATION DATA</i>	<i>= 114,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID FACTORY DATA</i>	<i>= 115,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID DATETIME</i>	<i>= 116,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID INPUT</i>	<i>= 117,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID PERIOD</i>	<i>= 118,</i>
<i>ERROR FISCAL PASSWORD INVALID FOR USER</i>	<i>= 119,</i>
<i>ERROR FISCAL SAME TAXES</i>	<i>= 120,</i>
<i>ERROR FISCAL DEVICE NOT FISCALIZED</i>	<i>= 121,</i>
<i>ERROR FISCAL NO DATA FOR TRANSFER</i>	<i>= 122,</i>
<i>ERROR FISCAL TAX UNDEFINED</i>	<i>= 123,</i>
<i>ERROR FISCAL TAX CALC OVERFLOW</i>	<i>= 124,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID ITEM NAME</i>	<i>= 125,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID ITEM PLU</i>	<i>= 126,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID ITEM TAX</i>	<i>= 127,</i>
<i>ERROR FISCAL INVALID ITEM PRICE</i>	<i>= 128,</i>
 <i>/* Modem Errors Group 500 */</i>	
<i>MODEM IS ON</i>	<i>= 500,</i>
<i>MODEM IS OFF</i>	<i>= 501,</i>
<i>MODEM BAUDRATE INIT FAILED</i>	<i>= 502,</i>
<i>MODEM SIM PIN REQUIRED</i>	<i>= 503,</i>
<i>MODEM SIM PIN STATUS ERROR</i>	<i>= 504,</i>
<i>MODEM NO SIM CARD</i>	<i>= 505,</i>
<i>MODEM SIM PUK REQUIRED</i>	<i>= 506,</i>
<i>MODEM PIN ENABLED</i>	<i>= 507,</i>
<i>MODEM PIN WRONG</i>	<i>= 508,</i>
<i>MODEM GPRS ERROR</i>	<i>= 509,</i>
<i>MODEM GPRS APN AUTHENTICATION FAILED</i>	<i>= 510,</i>
<i>MODEM GPRS APN GET IP FAILED</i>	<i>= 511,</i>
<i>MODEM INIT DATA CORRUPTED</i>	<i>= 512,</i>
<i>MODEM FTP SETUP CONNECTION FAILED</i>	<i>= 513,</i>
<i>MODEM FTP CONNECT FAILED</i>	<i>= 514,</i>
<i>MODEM FTP TCP SEND FAILED</i>	<i>= 515,</i>
<i>MODEM FTP GET FILE SIZE FAILED</i>	<i>= 516,</i>
<i>MODEM FTP FILE NOT FOUND</i>	<i>= 517,</i>
<i>MODEM FTP GET FAILED</i>	<i>= 518,</i>
<i>MODEM FTP EXTEND DOWNLOAD BUFFER</i>	<i>= 519,</i>
<i>MODEM FTP LOGIN FAILED</i>	<i>= 520,</i>
<i>MODEM FTP INVALID USERNAME OR PASSWORD</i>	<i>= 521,</i>
<i>MODEM FTP INVALID DIRECTORY</i>	<i>= 522,</i>

<u>MODEM FTP OPEN DIRECTORY FAILED</u>	= 523,
<u>MODEM FTP PASSIVE CONNECTION REQUEST FAILED</u>	= 524,
<u>MODEM FTP PASSIVE PORT CONNECTION FAILED</u>	= 525,
<u>MODEM FTP TCP STORE COMMAND PERMISSION DENIED</u>	= 526,
<u>MODEM FTP TCP STORE COMMAND FAILED</u>	= 527,
<u>MODEM FTP TCP RETRIEVE COMMAND FAILED</u>	= 528,
<u>MODEM FTP TCP PASSIVE SEND FAILED</u>	= 529,
<u>MODEM FTP TCP SENT FILE VALIDATION FAILED</u>	= 530,
<u>MODEM NTP UDP SEND FAILED</u>	= 531,
<u>MODEM PIN IS DEACTIVATED</u>	= 532,
<u>MODEM PIN IS NOT DEACTIVATED</u>	= 533,
<u>MODEM GSM NETWORK ERROR</u>	= 534,
<u>MODEM BAD SIGNAL</u>	= 535,
<u>MODEM SMS CNMI ERROR</u>	= 536,
<u>MODEM SMS CLEAN STORAGE ERROR</u>	= 537,
<u>MODEM SMS MODE ERROR</u>	= 538,
<u>MODEM SMS CS ERROR</u>	= 539,
<u>MODEM SMS SEND ERROR</u>	= 540,
<u>MODEM SMS RECEIVE ERROR</u>	= 541,
<u>MODEM INVALID IMEI</u>	= 542,
<u>/* Printer Errors Group 900 */</u>	
<u>PRINTER ERR TEMP</u>	= 10900,
<u>PRINTER ERR SENSOR OPEN</u>	= 901,
<u>PRINTER ERR COOLING DOWN</u>	= 902,
<u>PRINTER ERR INVALID TEXT FORMAT</u>	= 903,
<u>PRINTER ERR INVALID TEXT LENGTH</u>	= 904,
<u>PRINTER ERR NO PAPAER</u>	= 905,
<u>PRINTER ADC MEASUREMENT FAILED</u>	= 906,
<u>PRINTER ERR</u>	= 10907,
<u>/* RTC Errors Group 1200 */</u>	
<u>RTC SET TIME FAILED</u>	= 11200,
<u>RTC SET DATE FAILED</u>	= 11201,
<u>RTC SET ALARM FAILED</u>	= 11202,
<u>/* SRAM Errors Group 1300 */</u>	
<u>SRAM INVALID ADDRESS</u>	= 1300,
<u>/* Power Errors Group 1400 */</u>	
<u>PWR MAIN SUPPLY OFF</u>	= 1400,
<u>/* Init Errors Group 1500 */</u>	
<u>INIT RTC LSI FAILED</u>	= 11500,
<u>INIT RTC LSE FAILED</u>	= 11501,
<u>INIT RTC SYNC FAILED</u>	= 11502,
<u>INIT RTC SET TIME FAILED</u>	= 11503,
<u>INIT RTC SET DATE FAILED</u>	= 11504,
<u>INIT PRINTER ADC FAILED</u>	= 11505,
<u>INIT UART FAILED</u>	= 11506,
<u>INIT DISPLAY CUSTOMER FAILED</u>	= 11507,
<u>INIT DISPLAY OPERATOR FAILED</u>	= 11508,
<u>INIT KEYBOARD FAILED</u>	= 11509,
<u>INIT PRINTER FAILED</u>	= 11510,
<u>INIT MODEM FAILED</u>	= 11511,
<u>INIT RTC FAILED</u>	= 11512,
<u>INIT SD CARD FAILED</u>	= 11513,

<u>INIT SRAM FAILED</u>	= 11514,
<u>INIT EEPROM FAILED</u>	= 11515,
/* Test Errors Group 1600 */	
<u>TEST DISPLAY CUSTOMER FAILED</u>	= 11600,
<u>TEST DISPLAY OPERATOR FAILED</u>	= 11601,
<u>TEST KEYBOARD FAILED</u>	= 11602,
<u>TEST PRINTER FAILED</u>	= 11603,
<u>TEST BARCODE READER FAILED</u>	= 11604,
<u>TEST MODEM FAILED</u>	= 11605,
<u>TEST RTC FAILED</u>	= 11606,
<u>TEST SD CARD FAILED</u>	= 11607,
<u>TEST FM FAILED</u>	= 11608,
<u>TEST SRAM FAILED</u>	= 11609,
<u>TEST EEPROM FAILED</u>	= 11610,
<u>INVALID COMPORT</u>	= 1700,
<u>COMPORT TIMEOUT</u>	= 1701,
<u>COMPORT BUFFER OVERFLOW</u>	= 1702,
<u>COMPORT WRITE ERROR</u>	= 1703,
<u>COMPORT CLOSE ERROR</u>	= 1704,
<u>INVALID COMMAND</u>	= 1705,
<u>NO ITEM</u>	= 1706,
<u>START DATE WRONG FORMAT</u>	= 1707,
<u>START DATE MISSING</u>	= 1708,
<u>END DATE WRONG FORMAT</u>	= 1709,
<u>END DATE MISSING</u>	= 1710,
<u>NON FISCAL DOCUMENT MISSING</u>	= 1711,
<u>NO RECEIPT ITEMS</u>	= 1712,
<u>NO RECEIPT ITEM</u>	= 1713,
<u>INVALID RECEIPT ITEM QUANTITY</u>	= 1714,
<u>INVALID RECEIPT ITEM DISCOUNT</u>	= 1715,
<u>INVALID ITEM NAME</u>	= 1716,
<u>INVALID ITEM PRICE</u>	= 1717,
<u>INVALID ITEM TAX</u>	= 1718,
<u>NO PAYMENT</u>	= 1719,
<u>INVALID PAYMENT TYPE</u>	= 1720,
<u>INVALID AMOUNT</u>	= 1721,
<u>INVALID CUSTOMER DATA</u>	= 1722,
<u>NO FISCAL SERVICE</u>	= 1723,
<u>SLEEP OCCURED ERROR</u>	= 1800,
<u>INTERNAL FLASH WRITE ERROR</u>	= 1900,
<u>INTERNAL FLASH CLEAR PAGE ERROR</u>	= 1901,

Napomena: Sve greške koje imaju vrijednost iznad 10 000 su kritične greške te blokiraju dalji rad kase do otklanjanja datog problema, a ostale greške važe samo za posljednu operaciju i kada se potvrde sa zbirom moguće je dalje nastaviti normalan rad

Mehmeda Vehbi-ef. Šemsekadića bb.

75 320 Gračanica

tel. : +387 35 700 - 200

fax.: +387 35 700 - 201

e-mail: info@kase.ba

www.tring.ba

www.kase.ba